

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
ORGANAS LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ PARTIJOS AMERIKOJE.

PREKIUOJA:

metams „ 2.00
 pusmečiui „ 1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
 Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILA. PA.

Nr. 1

Philadelphia, Pa. 4 Sausio (January) 1907 m.

Metai III

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Nauji metai -- seni vargai.

SZITAS pasakymas daug reiškia. Metai atėjo nauji, bet vargai mūsų, darbininkų, neatsimainė. Jie visi tebestovi, kaipi kokia juoda, baisi kalėjimo siena. Da ir daugiau jų vis randasi, auga jie, kaipi koksai juodas debesis. Žinom, vienok, ir turime viltį, kad tas debesis pagimdys audrą, perkunijas, žaibus; ateis galinga oro stichija (pagairė), kuri supyškės baisiais griovimais, sutraukys tas storas kapitalizmo draugijos sienas, sutrupijs įsiveržusius į darbininkų kuną pančius ir paleis milijonus alguojančių vergelių. Tada įvyks socializmo tvarka. Tada vėla nusišvies pasaulio apsiniaukusi padangė; minios dabar besiėdančių žmonių, pažįs vienas kitame savo brolių, apsikabys, pasimieluos ir vis, neišpasakomai džiaugsis iš tos didelės ir saldžios liuosybės, kuri per sunkią kovą ir nesuskaitytas aukas tapo įgyta.

Kada kituose pasaulio kraštuose, darbininkai da kovoja tiktai už dalines tiesas, už visuotiną balsavimą, už laisvę streikui, už geresnius pabriku įstatymus, už apsergėjimą dar-

bininkų ypotos ir užtikrinimą savo ateities nelaiminguose atsitikimuose, — tai mūsų žinom, kad jie da nepriejo prie galutinės kovos, dar jie negali, neprisirengę yra išverst visą kapitalizmo sistemą. Jie da tik ruošiasi prie tosios kovos, tobulinasi, vienijasi ir gaminasi ginklus. Bet čia, Amerikoje, darbininkų sąlygos visai kitokios. Čia mūsų jau kasdieną dideliais šuoliais artinamies prie kovos paskutinės. Toji kova bus — revoliucija. Ar ji bus tyki, ar kruvina, sunku pasakyt. Tas paeis nuo to, kaip kapitalizmo surėdymas da tings veikt priešais socialistiškąją revoliuciją.

Simptomai revoliucijos — aiškūs. Juos matome ne tiktai mūsų tamsūs darbininkėliai, bet jaučia tuos simptomus visa Amerikos draugija. Kitą kartą da mūsų patįs neužtemijome, kad mūsų esame tos revoliucijos žaibas. Bet tą labai akiliai pastebi kapitalizmo rėdo palaikytojai. Jie mato, kad Amerikos liaudė, kuri susideda iš 80 milijonų gyventojų, kasdieną vis aiškyn išsiskiria į dvi klasi: vieną turčių išnaudotojų, kitą vargšų išnaudojamųjų. Turčių iš to viso skaitliaus gal

kie 25 milijonai, o 65 milijonai neturtėlių. Žinoma, prie neturtėlių mes priskaitom ir didžią dalį smulkių buržujų. Bet ir buržuželiai dabartine tvarka veik visi nepakankinti. Apie darbininkus jau nėr ko ir sakyt. Buržuželiai, k. t. smulkūs vaizbunėliai (pirkliai), amatninkai, daktarai, inžinieriai ir t. p. teipgi nuolatos tampa sukrūsti per kapitalizmo sistemą. Jie irgi netenka sau darbo, lenktinuojami, kovoja prieš kapitalą, murma, grumoja kam tai, mastosi į visus kraugijos kraštus. Tankiausiai, vienok, lenktynėse neišturi, parpuola ir nukrinta į eiles beturčių proletarų.

Taigi kapitalistai mato sau pavojų. Mato kad jų priešų eilės vis didinasi. Iš tų eilių kyla baisus grumojimas, — kaip sakēm, tie revoliucijos žaibai.

Ir ot jie stengiasi kaip nors nuo tos audros apsidengt, pasikavot, stato įvairius zaibatraukius. Dundėjimai proletarų griaustinio prikelia ir tingiuosius mūsų šalies valdovus. Visi jie, kapitalistai ir jų tarnai, prabudę ir nusigandę žiuri per langus. Visaip mena, sprendžia, meldžiasi prieš audrą, žada pasitaisyti, prižada visokius neišpildomus daiktus.

Ypatingai pažymūs ženklai revoliucijos buvo Amerikoje šimet. Ją parodė labiau patįs kapitalistai. Jie, teip sakyti, kaipi koks barometras [oramieris] juos pranašavo ir pranašuoja.

Užteko parašyt novelistui Sinkler savo garsiąją knygą «The Jungle» (Raistai), — kur jis apysakos formoje išvertė aikštėn Armour mėsos trusto nedorybes, — suvirpo kinkos visam kongresui, ir Tadas Ruzvelt tuojau paskyrė net tam tikrą komisiją ištyrimui minėtojo trusto pradarbių ir nuraminimui sukijusios visuomenės.

Užteko parašyt advokatui Lawson eilę straipsnių apie «patrakusius lobius» (frenzied finance); užteko mėnesiniuose žurnaluose eilės kritikiškų aprašymų apie bankų, geležinkelių ir trustų suktybes, — jau Ruzvelt, kaip višta su viščiukais su savo sėbrais kapitalistais kongrese, ėmė kvaksėt apie visokius naujus įstatymus, kurie «apgintų visuomenę nuo išnaudojimo». Žinoma, tokie įstatymai pasiliko parašyti pašiuoku Vašingtone ir tebestovi po mėlyna gelumbe, kaipi Rusijos caro žmonėms suteiktos «laisvės»; mat kapitalistų laikraščiams pasisekė nors paviršium nuramint liaudę, kad viskas bus «all right» (gerai), o Ruzvelt, «pašventindamas» Vašingtono įstatimdavystės rumo kertinį akmenį, pasakė savo negarsiąją kalbą apie «mėšlų kratikus», kur užpylė šalto vandens už apykaklės visiems reformatoriams už aiškinimą kapitalistų suktybių, — «kratimą mėšlų».

Matydami akilesniejie piniguočiai, kad socializmo pavalgą labai platinasi dar ir dėl tos priežasties, kad radosi Amerikoje didelė nelygybė žmonių padėjime: milžiniški lobiai suplaukė į rankas keletu, o milijonai žmonių liko benieko, — privertė savo advokatą, vis tą patį Ruzvelt, vėl išrast koki žaibatraukį. Tas ant to gabus. Tuoj rugsėjo mėnesy pasakė Harrisburge griaudingą kapitalistams pamokslą, kad reikią uždėt ant didelių turtų taksas. Tai bus «antidotas (priešveiksmis) prieš socializimą». Laikraščiai ištriubijo po visą Ameriką. Žinoma, tai buvo politiškas šposas. Žmonės

jį suprato gerai, nes priėmė šaltai; kadagi žino, jog ne tame yra priežastis gimstančios revoliucijos.

Kad sulaikyt socializmo judėjimą ir kad sumažyt socialistų partijai balsus, kapitalistai pasirupino įkvėpt mislį Samueli Gompers, vadui «Amerikos Darbo Federacijos», kad tas sutvertų naują «Darbo Partiją». Tokia «partija» susitvėrė, ir daugelį nesusipratusių darbininkų da atviliojo nuo socialistų partijos. Bet, abelnai, toji «Darbo Partija», kapitalistų išperėta, paties socializmo judėjimo neįgriebė; priešingai, darbininkai patįs, po rinkimų suskato ir šėdien vėl buriais atsitraukia.

New Yorke yra milijonierius Hearst, savininkas dienraščių, kaip pačiame New Yorke, teip ir Bostone, Chicagoj ir Kalifornijoje. Tai įdomus subjektas. Jis jau keletas metų, kaip bovinais į savotišką «socializimą», falšyva socializimą. Jis su savo dienraščiais tokį įgijo garsą, teip mokėjo prie darbininkų prisiplakt, kad šimet jį (Hearst'ą) vos-vos neišrinko New Yorke valstijos gubernatorium. Tai butum turėję pirmą Amerikoje «socialistą» (!) gubernatorių. Bet ir tokio kapitalistai pabugo. Visai be gėdos ir taktikos pasirodė vėl tas pats Ruzvelt, kurs budamas prezidentu visos Amerikos, nepasidrovėjo nusiųst New Yorkan prieš rinkimus Vyriausį Valstijų Sekretorių, Ruut'ą, kurs viešai ėmė varyt agitaciją, kad Hearst esąs tik ko jau ne anarkistas. Ragino rinkt republikoną. Ir Hearst'as prakišo. Kapitalistai net ir falšyvo socializmo bijosi. Kovoja jau jie prieš revoliucijos srioves nors ir nelikrais šaltiniais išsiveržusias.

Ikišioliai republikonai ir demokratai Amerikoje da turėjo, nors paviršutinį skirtumą. Šimet demokratų vadovas Bryan, matydamas kad Ruzvelt'as republikonus veda prie radikališkų reformų (antidotų prieš socializimą), ir jis griežtai apsiskelbė esąs šalinininku tųjų reformų; net toliau nuėjo, nes ragina paimt nuo bendrovių geležinkelius į valstijų rankas. Tulose vietose abidvi tos partijos visai tuos pačius kandidatus pastatė rinkimuose. Tai vis kova prieš socialistų partiją.

Priversti socialistų spaudos, 59-tasai kongresas ir senatas padarė reviziją (perkratą) stambijų geležinkelio bendrovių.

Kad patraukt į savo pusę mokįtojus, kapitalistų kongresas pakėlė jiems algas.

Apskelbus Vašingtono statistikos biurui apie «neišpaskaitytai pakilusią Amerikos (suprask: kapitalistų) gerovę», apie pažingėjimą pirmyn pramonės, vaizbos ir išradimų, darbininkų laikraštija surinko kitas statistikas. Surinko šiometines skaitlines darbininkų pramonėje užmuštų, suluošytų, šimtus tukstančių bedarbių, tukstančius kudikių prakaituojančių pabriuose nuo 9 iki 12 metų amžiaus; suskaitė minias išėjusių darbininkų iš proto, armijas ubagų; privedė prikimštus sutraiskytų darbininkų ligonbučius, prirodė badu numirusius New Yorke, Chicagoj ir kituose didesniuose miestuose žmones; nurodė tamsybę darbininkų tarpe ir kaip jiems nėra jokios progos apsišviest; išaiškino kaskart brangyn kilančius gyvenimo produktus, rendas ir taksas. Tokios statistiškos

skaitlinės atvėrė minioms akis. Pakilo murmėjimai, grumojimai dabartiniam surėdymui. Kapitalistai pabugo revoliucijos žiežirbų, ir daugely vietų pakėlė darbininkams algą, po kelis centus ant dienos.

Ant galo apsiareiškė neramumai armijoje (tarpe kareivių). Ypač po to kaip Filipinuose išmušė, paliepus kapitalistams iš Vašingtono, apie 600 žmonių. Skaitlius dezertirų (pabėgėlių) nuolatos didinasi, Todėl įvedė mušimą antspaudo ant nykščių kareiviams, kad lengviau būtų juos pagaut ir sunkiai nubaust.

Tokioms ir kitokioms priemonėmis stengiasi dabartinė Amerikos (kapitalistų) valdžia užgnauzt revoliucijinį minios judėjimą. Tos priemonės, kaip kiekvienas sveikai mislijantis mato, beveik nesiskiria nuo priemonių Rusijos caro. Mat kaip tenai taip ir čionai tokia pat revoliucija gresia. Kaip ten taip ir čia žada išverst senąją tvarką, kuri kapitalistams brangi. Ir čionai, Amerikoje, vis mažyn ir mažyn eina darbininkų viltis ant ramaus ir tykaus dalykų persikeitimo. Ir ramiųjų (evoliucijinių) socialistų eilėse vis daugiau ir daugiau randasi revoliucijos šalininkų. Apšvietimas šėdien tampa vis sunkiau pasiekiamas darbininkų kliausiai. Nežiūrįt į dauginimą skaitliaus mokyklų, vargšai nuo jų vis tolyn tampa atstumiami. Duonos ir darbo klausimas iškyla ant pirmutinės vietos. Atgal 5-rius metus, iš šimto darbininkų Amerikoje, 40% tegalėjo leisti vaikus mokyklon. Pernai tik 41%. Žiūrįt į priaugimą žmonių ir ateivystę, apšvietos klausimas čionai ne tik tai stovi ant vietos, bet da žengia atgal. Todėl nera ko laukt, kada darbininkai apsišvies ir ims sąmoningai kovot prie baliotų dėžutės (balsavimuose). Reikia organizuotis. Besiorganizuojant tik tai pamatys darbininkai, kad reikia mokslo. Tada sykiu stengsis mokytis ir kovot.

Kokie mūsų uždaviniai, lietuvių darbininkų?

Mēs, kurie šitame krašte gyvename, tąs pačias sunkybes kenčiame, kaip ir visa Amerikos liaudė. Todėl mums reikia eit sykiu, petis petin su čionykščiais proletarais, kad šitą nedorą tvarką išgriaut, o subudavot naują surėdymą, paremtą ant Meilės, Lygybės, Brolystės ir Laisvės.

Kaip tuos savo uždavinius išpildysim?

Turim organizuotis ir mokytis kaip reikia kovot už savo ateitį. Da nedidelė kuopelė, vos tik apie 1000 lietuvių darbininkų tėra čionai susiorganizavę. Kur yra da 399.000? Ant to mūsų turi but atkreipta daug didesnė atyda, negu praėjusiam laike. Organizuotis ir šviestis. Daugit prieinamoj kalboj raštus, — apie moksliskąjį socializmą, apie politišką ekonomiją, apie teisingą išguldymą istorijos, apie draugijos surėdymo pamatus, apie revoliucijos uždavinius ir tt. Reikia gerai sudrutit partiją, išdirbt gerą taktiką, iškalbingus prakalbų sakytojus, raūt usnis nuo mūsų lauko. Ypatingai reikia sustiprit savo organą. Tas padės tolimesniuose mūsų žingsniuose.

Snausta mūsų čionai gana ilgai, pragaišinta daug brangaus laiko ir spēkų. Pakilkim tad dabar su naujais metais, su nauju pasiryžimu kovot už savo ir milijonų žmonių laisvę.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Prancuzija. Čionykštės socialistų partijos nepasikakino buržuazijos nuraminimais, kad atskyrus bažnyčią nuo valstijos išsirišias pats aštriausias klausimas, būtent klausimas biednystės tarpe žmonių žemojo luomo — darbininkų. Ne, socialistai mato, kad kova su kunigija, o ypač su popiežium, neatneš darbininkams daug ko gero. Todėl jie stumia pirmyn kovą su tikruoju savo priešu — kapitalizmu. Ir ot, toje kovoje darbininkai tuojau atranda, kas draugas, o kas priešas. Premieras Klemensju, kurs pirmiau ir pats būdavo bovinasi socializmu, dabar jau aiškiai ir atvirai stojasi socialistų priešu. Teip, kad ministerių kabinete užgimė dvi linkmės: socialistai, vedami Žores'o, spiria perimt didžturėjų nuosavybes į visuomenės rankas, o kiti — buržujai, vedami Klemens'io, reikalauja tik tai mažesnėmis reformomis gerint darbininkų būvį. Kad toji kova yra gana rimta ir daug reiškianti, tai galima spręst iš kapitalistiškų laikraščių agentūros, kuri 2 sausio, rašo iš Paryžiaus taip: „Ne vienas samprotauja, kad ne už daugelio metų Prancuzijoje įvyks tyro socializmo valdžia“. — Neabejojame.

Persija. Neseniai da šachas [karalius], pabūgęs bruzdančių provincijose tamsių proletarų, suteikė savo kraštui konstituciją, bet jau žmonės spėjo suprast, kas tai yra konstitucija. Buvę nuolankiais ir nualintais buržuazijos vergeliais, jie pradėjo dabar jauties, kad jie — drūti piliečiai. Ir nors da visai mažas tiesas tegavo, vienok jau visur spiria savo dvasiškiją ir turtingus ponus, kad apgintų jų reikalus nuo despotiško šacho valdininkų. Taigi jie dasivarė nors prie to, kad Seimo atstovai sutaisytos per senatą konstitucijos nepriėmė; reikalauja daug ko dadėt, kas visų žmonių reikalus mažiau-daugiau aprieptų. Ir vėla šachas pasijuto ant karštų žarijų, o kadagi jis pats serga, ir jo giminaičiai tyko ant sosto, tai visa Persija dideliame subruzdime.

Rymas. Lenkijoje atsiradusi „marjavitų“ tikėjimiška sekta, tiek padarė „šventam“ tėvui nesmagumo, kad neteko senuks kantrybės. Nesitikėdamas, kad „paklydėliai“ atvirs prie dievo permladas, ėmė keiktis. Išleido encikliką ir liepė Lenkijos kunigams perskaiityt iš sakyklų, prigrumojant „marjavitų“ pasekėjams, kad jeigu per 20 dienų neatsivers, tai jau bus galūtinai iškeikti.

Amerika. Atsidaręs kongresas rado labai daug svarbių reikalų nutart. Visų pirmu visi senatoriai sustreikavo ir reikalauja didesnį algų. Regis, kad bus pakelta ant 50 procentų, tai yra nedaugiau nē mažiau, kaip pusę. — Biedni senatoriai! Tiek juos tauta nuskriaudė, kad kiekvienas tapo milijonierium...

Rusija. Caras ir jo tarnai išrado, kad Peterburgas neužilgo taps visai pavojinga gyvenimui vieta; todėl nusprendė Carskame Siele išbūdavot didelį palocių, tvirtuma apsiaustą. Darbas jau prasidėjo. Kaštuosę 3.000.000 rublių ir gyvensianti tik caro šeimyna. — Atsargensę vietą caras rastų, jeigu ateitų ir atsisėstų darbininkų susirinkime.

Lodzėje rengiasi iškilt visuose didžiuosiuose pabriuose streikai. Darbininkus vadovauja socialistai. Jeigu pabrikantai šauksis prie valdžios ir bandys užpuldinēt ant streikuojančių, tai darbininkai žada atsispirt su ginklais; beto, jeigu streikai ilgai užsitęs, tai darbininkai varu reikalus nuo pabrikantų, kad duotų maistą. Daugumas turtingesnių buržujų, neša kailį iš miesto, lekia kaip akis išdege, palikdami policiją apsidirbt su darbininkais.

Kadetų laikraščiai apskelbė susektas žinias apie darbus teip vadinamosios „Rusų tautininkų sąjungos“. Pasirodo, kad tie „tautininkai“, susikalbėję nužūdė kadetų buvusios Dūmos atstovas, Hercenšteina, ir pasirengę tebėra daugiaus kadetų nudėt. — Tai gera iš „tautiečių“ pusės padėka kadetams, kurie už „tautą“ stodami ėjo priešais socialistus.

Kynija. Vidurinėse gubernijose užgimė badas; 10.000.000 žmonių neturi ką valgyti ir plėšia nuo turtigųjų, bei valdžios išdus. Vienas svetimtautis, pribuvęs iš bado apimtųjų apielinkiu Šangajun, pasakojo, kad matęs visur ant kelių negyvus pusplikius žmones, su kūdikiais prie krutinės. Valdžia atsisaukė į visus kraštus, kad sušelpūt.

Ispanija. Devyni tūkstančiai rūsivių iškeliavo iš Madrido į respublikas Uruguay ir Nicaragua, pabėgdami nuo skurdo. Rūsivystės pramonė visiškai nupulė, daugybę didelių dirbtuvių uždarė ir išmetė ant gatvės tūkstančius darbininkų.

Japonija. Po karės ir po tų apgirdančių pergalių prasidėjo didelė minios reakcija; žmonės murma ant valdžios už tiek daug pražudytos jaunumenės. Prie to valdžios finansai labai arti stovi prie krizio. O čia vėl socializmas auga ne mėnesiais, bet dienomis. Tokiu būdu biednas mikadas sėdi kaip ant verdančio puodo.

Vokietija. Neseniai kaizeris Vilius gavo diktą smūgi. Mat reichstogas susideda beveik iš didžiumos atstovų kaizerio politikai priešingų. Ypatingai priešingi socialdemokratai. Taigi, kaip tik kaizeris pareikalavo asignuoti netoli poros milijonų markių, užlaidumui kariumenės Aprikos kolonijose, tuojaus didžiuma reichstago užprotestavo ir kaizerio reikalavimas tapo atmestas. Už tai kaizeris, nusižiūrėjęs į carą ir pasiremdamas ant savo „tiesų“, parlamentą paleido ir apskelbė naujus rinkimus. Kaizerio plianui buvo priešingi netik socialdemokratai, bet ir klerikalai. Todėl kanceliarius Biulov, kaizerio pirma ranka, išleido rinkimų manifestą, kuriame ne tik socialistus, bet ir klerikalus išvadino „ardytojais Volkietijos honoro“. Klerikalams net pagrumoja tokiu pavyzdžiu, kaip padarė dabar Prancuzija su kunigais.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Norvegijos parlamentan, arba, kaip ten vadina, Stortingan, pateko 11 atstovų-socialistų. Jie paeina iš šiokių profesijų (užsiėmimų): vienas spaustuvininkas, vienas auksakalys, du ukininkai, du redaktorai, du mokytojai, vienas kurpius, krasininkas (pačorius), vienas kunigas.

Australijoje, Anglijos kolonijose, eina persidarimas partijų vietoje liberalų (laisvamanių) ir tories'ų, išsidirba socialistai ir anti-socialistai. Teip, srytije Naujos Pietinės Wales jau tas persidarimas įvyko: prisiartinant respublikos rinkimams tiesiog eina kova socialistų su anti-socialistais. Iš tos priežasties „Labor Leader“ laikraštis sušunka: „Pirmyn, Australija! Socialistams vadaujant respublikos žodis įgys naują ir gilesnę prasmę“.

Austrijos socialdemokratų agitacija už lygias balsavimų tiesas, nenuėjo veltui: atstovų rūmas išdirbo projektą, kurs dabar suteikia kiekvienam piliečiui, suaugusiam iki 24 metų, lygų balsą. Kiekvienas turės tik vieną balsą (pirmiau turtingesnis turėjo daugiau balsų sulyg savo turto). Tuomi tampa panaikinta senoji balsavimų sistema, teip vadinamųjų „keturių kurijų“ — kurioje buvo atskirai išskaidyti luomai: žemvaldžių, miestiečių, srytinių bendrių ir vaizbos įstaigų.

25.000 krasos darbininkų, vyrų ir moterų, Austrijoje nutarė išeiti į streiką, dėl neišdarytų sąlygų, kuriose juos valdžia priverčia dirbti. Valdžia pradėjo šitą streikiems siūlyti, bet žada tokius menkniekius, kad šie nenori nė girdėti.

Neseniai Brusselliuje, Belgijoje, laikė pranešimą drg. Aladin, buvęs Dumos atstovas nuo „Darbo Grupos“. Tarp ko kito jis išskaitė šias baisias Rusijos revoliucijinio judėjimo statistikas: iš socialistų atstovų buvusios Dumos, 10 sėdi kalėjimuos, 4 slapstosi

užsieniuos, 2 išstremti, 1 gauda policija, 1 gavo sumišimą proto. Bėgy metų valdžia užmušė bei mirtinai sužeidė revoliucionierių 16.982, pakorė 315, sušaudė 221. Toliaus pranešė, jog amatinių sąjungų skaičius nuolat auga. Teip, Maskvoje tokių sąjungų jau yra 130, Peterburge 35.000 darbininkų susijungė, Odesoje 42 sąjungos, apie 42.000 šanarių. Įvairios darbo partijos jungiasi ant vieno programo, už kurį kovos būsenčioje Dumoj.

LAIŠKAI IŠ SUVALKŲ GUBERNIJOS.

PER ištisus 1905 metus, o labiausia po 30 spalnio (t. y. išleidus manifestą apie «konstituciją»), oratoriai kalbėjo prakalbas revoliucijoniško turinio, labiau prielankias ukininkams, nekenkiančias jų reikalams; darbininkų reikalus mažai lytėdavo. Jei kalbėtojas kartais prakalbėdavo ką prielankiau darbininkų reikalams, tuo ukininkai imdavo šnairuoti. Literatura, ypač lapeliai, išleidžiami Lietuvos Socialdemokratų Partijos (LSDP.), taikydavosi, kad nebutų perdaug užgauti ukininkų reikalai. Kuopelės kaimuose buvo tveriamos daugiausia iš ukininkų ir ukininkaičių, o beturčių ir mažturčių ratelių mažai buvo sutverta; daugelis įstojusių į LSDP-tijos kuopelę, nepažinojo ir nesisitengė pažinti programą; į susirinkimus atvykęs kalbėtojas aiškindavo programą, ragindavo prie darbo, nurodydavo sunkumą kovos su valdžia, kurią — sakydavo — tik visi susivieniję galėsime nuversti. Ant pabaigos prisizadėdavo visi klausyti oratoriaus nurodymų. Bet potam ir vėla viskas likdavo po senovei, daugumas visai užmiršdavo savo prisizadėjimus, tiktai gaila budavo kalbėtojams alsinimosi; tankiai išgirdavai kalbėtoją sakant: «Sunkus darbas tarp ukininkų ir ukininkaičių, — kas kits tarp darbininkų». Kai kurie LSDP. nariai-ukininkai, kaip girdėjau, keikė lapelį «Kaimo darbininkai ir darbininkės». Darbininkai labai tuos lapelius gaudydavo ir net kaip kur po 5 kap. duodavo. Daugelyje vietų iškalbingi oratoriai (kalbėtojai) kalbėdavo prakalbas į pačią minią, išrodinėdavo visas neteisybes, lupimus didelių mokesčių ir akcizių, ragindavo nemokėti mokesčių, neiti kariumenėn tarnauti, ragindavo griaut caro valdžią išpašaknų. Ukininkams labiausiai patikdavo nemokėti mokesčių, girdavo kalbėtojus, sakydavo: «Tai vaikinėliai gerai pasakė. Dieve duok jiems sveikatą, kad tik greičiau tie čėsai ateitų».

Po prakalbų ukininkai sumesdavo revoliucijos reikalams kas 3-5 kap., o retas 15-20 kap.

Po spalių 30 d. subruzdavo visi į darbą, o labiausiai jaunumenė. Ukininkaičiai ir kaimo bernukai nuginklavę išvijo iš kaimo žemsargius, suplėšė mokyklose knygytus ir caro paveikslus, valsčių raštinėse sunaikino nereikalingus raštus. Kai-kuriose vietose tamsuoliai veikė — kaip tai — Griškabudyj uždegė ir namą raštinės; Žaliojoj visus raštus ir liaudies surašo knygas išnešė, viską į vieną kruvą sukrovė, uždegė. Kai-kurie valsčionys susirinkę senąjį viršaitį atstatė, o

išsirinko savo viršaičius ir raštininkus (Pažerių valsčius, Vilkaviškio pav., buvo išrinkęs komitetą iš 6 ypatų ir pirmininką septintą). Valdžia nebežinojo nė ką daryt.

Jaunumenė susitarus da vasarą Pilviškiuos per «Petrienes» pavadovyste vieno vaikiną maž-daug susipratęs išdaužė monopolį, pinigų neėmė. Potam prasidėjo ir kitur tas darbas. Szunskuos net 3 kartus išmušė ir pinigus paėmė; Keturvalakiuos apie 4 kartus, Griškabudyj teipgi. Bažnytkiemiuos jau niekur nebuvo jokio monopoliaus. Čia vaikė susipratę vyrai, pinigus paėmę pridudavo LSD. Partijai. Degtinės didžiumą ukininkai pasiimdavo sau, sakydavo: «už vargą». Suvalkiečiai draugai, matydami, kad bus negerai — da labiau gali prasiplati girtuoklystė, nutarė nemušt monopolį; tiktai ateidavo, pinigus iš kasos paimdavo, į knygas pasirašydavo, antspaudį pridėdavo, prisakydavo degtinės niekam neduoti, duris lentomis užkaldavo, antspaudį primušdavo, — tokiu budu privertė valdžią iškraustyt iš visur monopolius.

Neužilgo apskelbė ant 4 lietuviškųjų paviety karės stovį; kiek vėliau tą apskelbė visoj Varšavos kunigaikštystėje. Atgijo žemsargiai, skraido po kaimus kazokai, dragunai ir gauda «šnipų» nurodytus vyrus ir tokius, ką žemsargiams nepatiko arba piktumą kada turėjo. Geresnius, apšviestesnius vyrus suareštavus, pasilikę be jokių vadovų kai-kurie pradėjo savaip darbuoties, liuosai be baimės pradėjo veikt juodašimčiai. Kai-kurie ir partijos nariai (ukininkai) prisidėjo prie tos gaujos. Žinoma, doras darbininkas ar ukininkaitis neis prie tokių darbų. Susitarė gauja tinginių, kurie darbo dirbt nenori ir išėjo «cicilikaut»... Šitie ėjo, plėšė privatiškas ypatas; — ėjo ten, kur negali but jokio pavojaus. Susitarus ukininkaičių gauja eina pas girių užveizdas (nadiesnus). Atėję nakčia pas nadiesnų Holotkevičių, pareikalavo vardu LSDP. pinigų, paėmė pinigus ir valdžios ir jojo, sudaužė viską, sulaužė ir išėjo; kalba, kad pinigų paėmę apie 1000 rub., ale partija nieko apie tai nežino, ir jokių pinigų negavo. Ne nereikalauja nuo plėšikų pinigų. Kita gauja (ukininkų ir ukininkaičių) nuvažiuoja pas kitą girių užveizdą į Bebruliškę. Čion, teipgi LSD. Partijos vardu, paėmė pinigų į 668 rub.; kiti kalba kad daugiau. Šitie apsiėjo be gązdinimų ir laužimų. Jie umai, nepadavę jokios atskaitos, nusiuntė 100 rub. LSDP. Centro Komitetui. Už likusius pinigus tarėsi taisyti ginklus «brauningus»; ant galo nutarė geriau įsitaisty šautuvus zuikiams šaudyt; kai-kurie ir įsitaisė; kiti reikalavo pinigus išsidalint ir kas ką, anot jų, norės, tai ir įsitaisys... Bet radosi keli ir toki, ką sakė, kad vardu LSD. Partijos paėmę, tai reikią tai partijai ir atiduot. Suzinogę tai LSDP. nariai nedavė jiems ramumo, reikalavo pilnos atskaitos. Nesulaukdami nuo jų atskaitos, pradžioj gavėnios nuėjo pas juos keli vyrai (negalima sakyt, kad tikri partijos nariai), pareikalavo tų pinigų; rado tiktai 325 rub., o kita dalis jau buvo prapirkta ant ginklų; paėmė ir tuos ginklus, viską atidavė LSDP. Suvalkų organizacijai, tiktai sau «už darbą» pasiliko 25 rub.

Mokytojas J. J., kaip buvo rašyta «Kovos» N 46, susi-

organizavęs ir už pinigus pasisamdęs ištikimesnių ukininkaičių panemunėj išdaužė keletą monopolijų, degtinės didžiumą ant vietos išdalino žmonėms (mat pats mėgsta išsigert, tai ir kitiems duoda), pinigus iš kasos paėmė vardu LSDP.; talkininkai norėjo ir pinigus dalintis, ale J. J. sakė, kad negalima, reikią atiduot LSDP. Partijai. Katrie padėjo tame darbe sako, kad J. J. turėjo surinkt monopoliuos apie 800 rub., pats J. J. pripažįsta 145 rub., apie daugiau nieko nežinąs; ale nė šitų 145 rub. neduoda, nes neturi, — ot, pravažinėjo daug, mergas gerai pamylėjo, mat ir tam išeina nemažai pinigų. Po naujų metų tas pats J. J. susitaręs da su trimis perkuniniais, — išviso 4 vyrai — nuėjo į Pilviškių krasą, nuginklavo krasos viršininką ir pagelbininką, paėmė pinigus (pats pripažįstu 545 rub.) paėmė markes ir «atkritkų» blankas, — šitų popiergalių neskaitė į pinigus, — visi keturi pasidalino po 100 rub., perdavė, Andr. Baltrušaičiui, kad perduotų į LSDP. kasą. Nelaimė — A. Baltrušaitį, atjoję nakčia žemsargiai su šnipais ir kazokais, užmušė pinigus radę pasiėmė (augštesniajai valdžiai perdavė tik 25 rub.). A. Baltrušaičio gaila vyro, viens iš teisingųjų, nesingailėjo savo paskutinės sveikatos (sirgo jis sunkiai reumatizmu ir iki smert jautėsi nesveiks), ėjo organizavo į kuopeles daugiau giau darbininkus, jis visados sakydavo, kad organizuot tiktai darbininkus, iš šitų išeisė geresni ir tvirtesni kovotojai; ukininkų ir ukininkaičių reikalavimus, valdžia greičiau gali užganėdint šie ir išstos iš eilių kovojančių su valdžia, o darbininkams da toli kovos galas. Tas tiesa. Šėdien jau ukininkų daugumas sako: «Ot, ką čia kilt prieš valdžią, ką čia klausyt ką liepia nemokėti mokesčių, ateis kareiviai išves geriausią arklį, karves, javus sušers». Suvalkų gubernijoj ukininkai perdaug gerai da gyvena; kur žmonės suvargę, — ypač Kauno gubernijoj, — tai kaip pernai nemokėjo mokesčių, teip ir šįmet nemoka. Gudijoj ir nemoka. Jiems nebaisus dragunai, žino, kad iš jų ne ką ims, nes ne ką turi.

Dabar jau pas mus vien tiktai tveremės LSDP. kuopelės iš darbininkų ir mažazemių. Turtingesniejie ukininkai, dvarponiai ir kunigai keikia socijaldemokratas ir jų laikraštį «Naująją Gadynę». Šėdien jau daug tvirtesnė Suvalkų organizacija, negu pernai, jau susivaldė ir «ekspropriatoriai» (atėmėjai) Kai-kurie iš ekspropriatorių prisidėjo prie krikščionių demokratų «Žiburio draugijos», kiti teip kur išsibastė.

Žiburio draugija yra kunigų ir jų šalininkų kuopelė. Šita draugija leidžia juodašimtiškus atsišaukimus, platina juodašimčių knygutės, keikia labiausia LSDP. Tai ekspropriatoriams tinka šita «Žiburio» draugystėlė. Visų ekspropriaciųjų čion nė nerašau, daug vietos užimtų, o mažai naudos; jų radosi daug apie Keturvalakius, šunskus Sasnavą; Obšrutų kaime buvo atsiradus kuopa, ale ta susidėjus su Keturvalakiais veikdavo. (Toliat bus).

Caras Mikė: — „Netenkinumas mano žmonių visai man nesurprantamas: visoje Rusijos istorijoje da nebuvo nė vieno caro, kurs būtų tiek daug prizadėjęs!“ [Jugend.

* * *

Tarptautiškojo socialistų Biuro atsišaukimas.

ATEINANTIS tarptautiškasai socialistų kongresas bus laikytas Stutgarte, Wurtembergo kunigaikštystėje (Vokietijoje), nuo 18 iki 24-tos rugpiučio, 1907.

Todėl tarptautiškasai socialistų biuras, Bruseliuje, atsišaukia į viso svieto organizuotus darbininkus, kad ruoštųsi prie kongreso. Užkvičia šiekias organizacijas:

1. Visas sąjungas, kurios išpažįsta ir turi prisiėmę pamatinės socializmo pažvalgas, kaip tai: socializaciją (apdrauginimą) išdarbystės ir mainų, vienybę ir bendrą tarptautišką veikimą darbininkų kliafos, perėmimą valdžios per socialistus į rankas žmonių susijungusių į neprigulmingą partiją [parti de classe].

2. Visas įkorporuotas (įkūnytas) bendrijas, kurios nors ir ne dalyvauja stačiai politiškame judėjime, ir nors turi savo neprigulmingą platformą, vienok pripažįsta reikalingumą darbininkams politiškojo veiklumo.

Atsiliepdamas į tokias darbininkų organizacijas, Biuras šiap sako:

„Jeigu jūsų draugystė tāsias pažvalgas pripažįsta, tai Biuras prašo, kad jūs praneštumėt į jo sekantį posėdį apie savo atstovų siuntimus Stutgartan, vienkart praneštumėt ir apie tuos dalykus, kurie, sulyg jūsų nuomonės, turėtų būt Tarptautiškame Kongrese apsvarstyti“.

Sektantis Biuro posėdis atsibus 1 balandžio, 1907, rūme „Maison du Peuple“, Brusseliuje, Belgijoje. Todėl Biuras iki tam laikui nori gaut nuo visų socialistiškų organizacijų, sąjungų, susivienijimų ir bendrijų visokias žinias apie kiekvienos iš jų dalyvavimą kongrese, apie siunčiamus atstovus ir visokius apsvarstymui kongresan įnešimus.

Neminint tų įnešimų, kurie bus Biurui priduoti iki tam laikui, yra nužymėti kongreso svarstymui šie klausimai ir perkračinėjimai:

- (1) Patvirtinimas Biuro rezolucijų (nutarimų).
- (2) Veiksmarodžiai tarptautiškųjų kongresų ir Biuro; veiksmarodžiai inter-parlamentariškosios konferencijos.
- (3) Militarizmas ir tarptautiškoji kareivija.
- (4) Santikiai tarpe socializmo ir amatinių sąjungų.
- (5) Kolonijų klausimas.
- (6) Išėivystė ir atėivystė svetimtaučių darbininkų.

Kongresas atsibus ertoje svetainėje „Liederhalle“, kuri ant grindų turi vietos kokiām 1.000 atstovų, ir daugelį pašalinių kambarių komitetų susirinkimams.

Visi kongreso svarstymai ir nutarimai bus apskelbti visoje socialistų ir pirmėivių spaudoje trijose kalbose: vokiečių, anglų ir prancėzų.

Visus darbininkų judėjimui prielankius laikraščius, Biuras prašo tąjį pranešimą perspaudžt.

IŠ PARTIJŲ IR SĄJUNGŲ GYVENIMO.

Lietuvoje ikišioliai gyvavo lenkų socialistų organizacija — „Socjaldemokratų Partija Lietuvoj“, kuri paskutiniu laiku pradėjo vienytis su Liet. Soc. Dėm. Partija. Vilniuje minėtos organizacijos šaka jau pirmiaus išdirbo susijungimo su LSDP. išlygas, o Kaune paskutiniu laiku irgi susijungė. Susidėjimo išlygos Kau. ne tapo nutartos šitokios:

1. Vietiniai abiejų partijų komitetai jungiasi į vieną komitetą, į kurį įeina po lygiai iš abiejų pusių atstovų (po 4 žmones); jie renka paskui iš savo tarpo ekzekutyvą (pildomąjį komitetą) iš 5

žmonių ir jiems paveda viso partijos darbo vadovavimą.

2. Naujasis jungtinis komitetas vadinasi „Jungtiniu Kauno LSDP. ir SDPL. Komitetu“.

3. Svarbesniuose arba kokiuose ypatinguose atsitikimuose ekzekutyva sušaukia visą komitetą.

4. Ekzekutyva visuose atsitikimuose veikia Jungtinio Komiteto vardu.

5. Ekzekutyva turi tuojaus rūpintis sujungti visas abiejų organizacijų įstaigas į vieną vietą, sujungti kasas ir technikos darbą.

6. Dėlei įvykusio tokio didelio atsitikimo — organizacijų susijungimo išleisti atsišaukimą ir jame išaiškinti tą atsitikimą.

KOVA KLIASŲ.

NESENIAI atėjo pas manę tulas jaunas vaikas, mano pažįstamas, pasišnekėtu.

— Mielas Juozai, — jis tarė, — perskaičiau keliolika numerių „Kovos“ ir, pripažįstų, kad man tas laikraštis neišpasakomai patiko ir pertikrino manę. daugely dalykų apie socializmą. Nėra jame nė pusės žodžio to, ką mūsų kunigėliai ir abelnai „tautiečiai“ plepa. Ant tųjų darbininkiškų reikalavimų, — kuriuos jūs, Amerikos lietuviai socialistai, pastatot, — turi sutikt kiekvienas išmintingas ir doras žmogus, nes jie yra teisingi ir niekame neprasižengia prieš mokslą, sąžinę ir visų žmonių troškimus. Bet vienas dalykas man neduoda ramybės ir ot atėjau pas tavę, idant gerai apie jį atsižinot. Kokiū būdu jūs, socialistai, mislinate tuos savo gražius reikalavimus įvykīt? Ar ne šokinėjate tiktai ant saulės su šakėmis? Juk šėdien ir karumenė (vaikas), ir visi valdininkai, ir kunigėliai stoja užu piniguočius, o jūs neturite nė pinigų, nė jokios valdžios. Visi įstatymai eina prieš jus. Kaipgi jūs mislinate eit į kovą? Kokius turite ginklus?

— Iš tikrųjų tu manę apibėrei tiekuo klausimų, ant kurių negalima dviems-trims žodžiais atsakyti; bet jeigu norėsi paklausty, tai aš tau palengva išaiškinsiu.

Kova kliasų. Nuo senų senovės žmonija dalinasi į dvi kliasias, iš kurių viena gyvena kitos lėšomis (kaštais). Viena kliasia nedirba, ir gyvena bei tursta, — kitagi sunkiai dirba, gyvena skurde, kenčia priespaudas ir užlaiko netiktai savę, bet teipgi — savo skurdo lėšomis — ir kliasą valdančiųjų. Per tai nėra įstabumo, kad tarpe tų dviejų kliasų atsiranda kova, nes tų kliasų reikalai yra vieni kitams priešingi. Pabrikantas, meistras arba dvarponis norėtų, idant jo darbininkai kuoilgiau ir kuopigiau dirbtų ir daugintų jo pelną, — darbininkai-gi norėtų kuotrupniau dirbt, imt didesnę algą, — žodžiu, nesiduot savę išnaudot. Iš to ir užgimsta tarpe jų kova. Kaip kiekvienoje kovoje, teip ir toje, — tas priesas yra stipresnis, kuris geresnius turi ginklus ir prielankesnes kovai apystovas. Kapitalistai turi rankose botagą bado, kuriuom prispiria darbininkus pardavinėt savo darbą, — darbininkai-gi turi rankose savo darbą, kurio galėtų kapitalistams neduot, jeigu nesibijotų bado. Da kovos išėiga priguli ir nuo skaičiaus priesų. Kaslink to vienok, tai jau kiekvienam žinoma, kad vargdėnių ant svieto labai daug, o turčių maža. Darbininkai galėtų kepurėmis uždusint kapitalistus.

Evolucija ir revoliucija. Ta kova kliasų su laiku vis labiau pasiaštrina. Juo labiau plėtojas pramonė, tuom žemiau nupuola kliasia vidurinė, kurios kliasiniai reikalai da ne teip aštrūs. Mokinys, kurs dirba pas smulkųjį meistrą, viliasi kada—nors pasilikt tokiu pat smulkum meistru. Bet darbininkas, kurs dirba dideliame pabrėke, gerai žino, jog nors kažikaip ilgai jis ten dirbs ir kažikaip tausos (čėdys), vis negalės nusipirkt sau pabrėko ir pasiliks darbininku iki galui savo gyvasties. Pabrikų pramonė kaskart labiau išsiplėtoja, kaskart labiau dauginas pabrikų proletarijatas (netur-

tėliai), kaskart auga stambyn darbininkų solidariškumas (sąlyda) ir apšvieta. Tokia nuolatinė permaina aplinkybių, nesustojanti nė ant minutės nuo pat pradžios svieto, vadinasi *evoliucija*. Draugijos evoliucija, nežinanti ar ji kam patinka ar ne, nuolatai eina prie socializmo. Darbininkų klasa laipsniškai eina prie emansipacijos (išsilaisvinimo) iš po valdančiosios klasos, — iš vienos pusės per išsivystymą ekonomiškų aplinkybių, kurios padidina proletarijato eiles ir sutraukia turtus kaskart į rankas mažesnio skaičiaus valdovų, — iš antros pusės per savo subrendimą, apsišvietimą ir organizavimąsi (susivienijimą). Tokiu pat būdu įvyko kadaisiai emansipacija miestiečių arba buržuazijos iš po rėdo bajorijos arba šlėktų, kuri seniau viską valdė visose šaliose. Kada miestiečiai suaugo skaitlinėje, praturtėjo ir apsišvietė, tada jie išgavo sau nuo bajorijos lygias tiesas.

Bet nenusidavė teip švelniai. Žmonijos istorijoje kiekvienas žingsnis pirmyn, ant pirmžengystės kelio, buvo visuomet apmokėtas kruvinomis aukomis. Mažuma žmonių, kuri turi šiek tiek tokias didesnes privilegijas (tiesas), visuomet pavartoja visokias priemones ir kovoja iki galutiniosios, kada didžiūma nori tas privilegijas atimti arba išplėsti jas lygiai ant minių. Teip buvo ir su bajorija; tiksliai per prievartą miestiečiai teistengė nusimest bajorijos jungą. Tokia prievartinga kova klasos prispaustosios su prispaudėjais vadinasi *revoliucija*.

Dabar gimsta klausimas, ar socializmas įvyks keliu ramios, laipsniškos *evoliucijos*, ar ūmai, keliu prievartingu, keliu *revoliucijos*?
(Toliau bus)

I visus draugus, susipratusius Amerikos darbininkus.

MĖS, Amerikos lietuviai darbininkai, matydami teip sparčiai augant mūsų Partiją, kaip bręsta vaisiai kiekvieno stropesnio mūsų pasidarbavimo; mes, kurie jau anksčiau supratom savo reikalus ir padėjimą ir kurie vadinamies socialistais, turime ne tik savo pradėtų darbų neapleisti, bet stengtis kaskartą surast platesnius mūsų uždavinius linkui darbininkų klasos ir da smarkiau varyt tą šventą darbą. Nuveiktas darbas draugijos labai niekuomet neišnyksta iš žmonių omenes; jis gaivina dvasią tolynžengybės, sujudina mislis tamsaus fanatiko ir draugijinės revoliucijos prieš; gražus paveikslai rodo kelią išganimo minioms varguolių, šėdien mirstančių dvasišku ir kunišku badu; prispausti žmonelės vargo ir sunkaus darbo, pradeda prisiziurinėti į savo prakilnesnių darbštumą, ir jie pats pradeda krutėti-brudėti.

Nieks apie mūsų brolius vargdienius nesirupina. Jie skursta tamsybėje, neturi laiko atvert akis ir pamatyti, kaip svietas išrodo, jie miršta pirm laiko, nes jų gyvenimas sunokintas, kaip tos po akmeniu išdygusios žolelės. O turčiai ir dvasiški žmonelių vadovai, jie visko pertekę, veda rojišką gyvenimą ir pasityčiodami iš mūsų skursnos, žada mums rojų, aname gyvenime po mirties.

Mes turime tiesą gyvent, jeigu sykį gyvastę esame gavę ir niekas kitas neturi tiesos ją išnaudoti teip, kad mums iš to išiečių kentėjimas. Vienok, pasižiūrėkim tik su atyda, koksai dabartinis gyvenimas darbininkų klasos? Kiekvienas gerai žino ir išbandė darbininkų buitį: skurdą, vargą, badą; bet

daugumas visgi nepasiklausia savęs, dėlko tas teip? Žudosi darbininkai ir ēdas vienas kitą, tėvai priversti skurdo parduvinėja nelaisvėn savo kudikius! Jeigu mes, kurie matome tokius barbarizmus, tokias neteisybes šioje pasaule; mes, kurie jau šėdien suprantame mūsų skriaudas ir geidžiame pagerinimo buvio sau ir savo tamsesniesiems broliams, — jeigu, sakau, mes tylėsime ir nekelsime mūsų brolių prieš tas skriaudas ir nelemtą surėdymą šėdieninės draugijos, neskelbsime žmonėms naujo mokslo, kurs veda prie laisvės, tai mes menki socialistai tebusime. Tikras socialistas ir revoliucionierius, atiduoda savo gyvastį kovai už žmonijos gerovę. Tiegi, kurie jos (gyvasties) gailisi, tie vistiek jos neišsaugos, nes turi atiduoti kapitalizmui.

Revoliucijinį socializmo darbą pastumėsim pirmyn per organizavimąsi, per laikraščius ir knygas darbininkams apsišviesti parašytas; trumpai pasakius: platindami socializmo mokslą žodžiu ir raštais.

Iš laikraščių Amerikoje, mes lietuviai darbininkai turime «Kovą», kaip organą LSPA., kuris tik ir rupinasi apie darbininkų reikalus. Kiekvieno sąnario priderystė platinti jį tarpe lietuvių, — ar tai per susirinkimus, ar privatiškuose namuose, ar ant gatvės; reikia visus ir kiekvieną kalbėti, kad «Kovą» užsirašytų.

Nuo pirmo numerio, 1907 m., «Kova» tapo padidinta; jau nebus priežasties sakyti, jog mažas. Teipgi neužmirškite, jog padidinus, reikia daugiau rašėjų ir sądarbininkų; mūsų «Presos Komitetas», kaip man teko patėmyti, visai nesirupina apie tai.

Teipgi reikia atkreipti atyda ir ant to, ką drg. Baltrušaitis rašė paskutiniame «Kovos» N, kad: «Gera apdirbti laikraštį ir atlikti visus reikalus, reiktų redaktoriui dirbti 24 valandas ant paros», — ir patarė visai nedidinti kolei nesusistiprįs partijos finansiškas stovis ir kolei negalima bus užlaikyti kito darbininko.

Aš, tulų priežasties priverstas, pasilikau Amerikoje da ant kokio laikelio, ir matydamas, kaip sunkus «Kovos» padėjimas padidinus, nusprendžiau pasilikti ant kokių 4–5 mėnesių prie «Kovos» rėdystės; aukauju savo triusą manydamas pagelbėti rėdystei ir partijai, jeigu ne raštais, tai atsakinėjimais ant laiškų ir kitokiais darbais, kurių čionai dabar, matau, yra gyva begalinė.

Tuomi visgi galėsiu šiek tiek prisidėti prie sudrutinimo pamatų mūsų darbininkų judėjime čionai Amerikoje, ir palengvinti sunkenybę drg. Širvydui, — per ką geriaus apsidirbs ir laikraštis.

Brangūs draugai darbininkai! Dėkim visas pastangas, — kuom kas galėdamas; organizuokimės į darbininkiską partiją, švieskimės patįs ir švieskime kitus, o nepajusime, kaip iki III-čio Susivaziavimo suaugsim į porą tukstančių lietuvių draugų, kurie eisim sykiu su susivienijusiais darbininkais visame sviete; pakelsim teip žemai nupuolusį apšvietos papartį tarpe mūsų brolių Amerikoje ir tuomi išlavinsime drąsius kareivius, kaip Didžiai Revoliucijai Lietuvos ir Rusijos, teip ir čionykštei sociališka revoliucijai Amerikoje.

A. Žagaras.

Andriaus Baltrušaičio gyvenimas ir darbai.

NE vienas, turbūt, iš Amerikos lietuvių patėmijo „Kovoje“ ar „Vien. Lietuvninkų“ apie žuvimą vieno iš Lietuvių So. cijaledemokratų Partijos draugų-revoliucionierių — Andriaus Baltrušaičio (kaimo Buktiškių, Griškabudžio par., Namiėsčio pav., Suv. gub.).

Velionis, būdamas socialdemokratu ir revoliucionierium, iš visų pastangų darbuosi labai savo Tėvynės Lietuvos (suprask lietuviškos liaudės) norėdamas pakelti ją iš vargų ir priespaudos liūgyno ir pastatyt eilėje naujagadyninių demokratiškų respublikų, paremtų ant pamatų: Laisvės, Lygybės, Brolystės! Vienok teip atsiduodamas sąžinės šauksmui neliko neužtėmytas caro tarnų-policių ir šnipų, kurie, ypač paskutinieji, nesuprasdami jo tikslų ir troškimų, laikė už „priešingą“ dabartinei valdžiai ir it judošiai skundė policijai būk jis [Andrius] „daužas“ monopolius, „naikinas“ valdininkus ir „ardas“ jau ir teip suirusios tvarkos mechanizmą. Dėlto jau ne kartą jį gaudė žemsargiai su kazokais, vienok vis da jiems nepavyko jį pasiekt. Bet štai nelaimė! Naktį iš 31 dienos sausio į 1-mą vasario (1906 m.), Andrius, nuilsęs nuo tantių kelionių ir triuso, atsigulė seklyčioje savo gimtinės grįtelės ir nesitikėdamas paojaus, užmigo. Po valandos pabudintas matušės ir išvydęs apie langus apsiginklavusius kazokus ir policiją, apsimetęs sėrmėgaite ir pasiėmęs rankon „brauningą“, užbėgo ant aukšto ir, manydamas pasikavot, pasislėpė kamine. Užlipus ten krėtikams jis porą kartų iššovė; bet, regis, nė vieno neužgavo. Tuomet tie iškirto kirviu kamine keles skyles ir, įkišę per jas revolverius ėmė šaudyt. Kulka pataikė Andriui į pačią kaktą, ir jis tuoj nebegyvas krito; paskui dar subadė jį. Prisivogę visoko, atėmė velionio ginklą ir apie 125 rublius pinigų rastų pas jį, išsitrenkė palikę tėvams tik levoną jų numylėto sunaus...

Laidojo Andrių su didžia iškilme ant Barzdų kapinių su mišioms. Žmonių susirinko labai daug: koki 5-6 šimtai. Buvo vaikas nuo draugų socialdemokratų su parašu: „Žuvusiam už laisvę!“, buvo ir juoda vėliava su parašu: „Garbė žuvusiam už laisvę!“, o ant galo grabo liūdnas, širdį perverantis parašas: „Auka carizmo!“. Leidžiant į duobę draugai šaudė iš revolverių, o vienas iš jų pasakė gaudžiai apie nuopelnus velionio Andr. prakalbą, kuri ne vienam išspaudė ašaras ant veido... Bet palikime Andrių ramiai sau ilsėtis šaltoj žemelėj savo numylėtos Tėvynės, o grįškime prie jo darbų.

Velionis gimęs 1885 m., rugsėjo 21 d.; mokinosi tik pradeda-moj mokykloj [Barzduose]. Švietėsi pats, be keno-nors pagelbos, skaitydamas iš-syk maskoliškas knygas ir senus žurnalus — kur tik sugriebdamas. Būdamas ar 15 metų, Andrius pradėjo skaityt lietuviškus laikraščius ir teip lietuvišką literatūrą pamėgęs, pradėjo nekęsti maskolių valdžios, rūsinimo lietuvių, kad kairias nepatinkamas maskoliškas knygas pradėjo degint! [Teip sudėgino, kad ir lietuvišką, bet rusiškais raidėmis spausdintą katekizmą, kaipo ženklą pravoslavijos ir rusifikacijos.] 1901 m. jau užsirašė „Ukininką“, susidėjęs su dviem ar trim kitais vaikiniais. Toliau daugiau prisikalbino ir neužilgo buvo jau apie 10 sąnarių, kurie dėjo po 10 kapeikų *per metus* ir išsirašė „U-ką“, „Varpą“, „Tėvynės Sargą“ ir šiaip knygelių. Teip per Andriaus pasidaravimą tapo sutverta „Lietuvos Mylėtojų Draugystėlė“, apie kurią jis pranešė „Ukininko“ No. 8, 1902 m., kur nusiskundžia, kad ke-li draugai atsimetę dėlto, kad knygnešiai nepristatą į laiką raštų: 1-mas num. „U-ko“ pasiekęs juos tik po Velykų... Rudeniop, tais pačiais metais, „Draugystėlė“, — kurios vienintėlis tikslas buvo švietis skaitant lietuviškus raštus ir platint juos, — per savo su-

8
sirinkimą nusprendė paliaut ėmus „Tėvynės Sargą“, kuri papras-tai vadino „skilandžiu“, dėlto, kad ėsas „prikimštas“, lyg skilan-dis ilgais, nuobodžiais straipsniais, kur jokios naudo (dvasiškos) nėra; ypač jie nekeitė antrosios („neslepamosios“) to laikraščio dalies, kur nieko apie politiką nebuvo. „T. Sargo“ vieton jie išsi-rašė „Darbininkų Balsą“ ir buvo nutarę parsišlyzdint „Vienybę Lietuvninkų“ iš Amerikos, bet tos niekad turbūt nesulaukė.

Rudenyj, 1902 m., inteligentai-socialdemokratai pirmą syk pabandė Suvalkų gubernijoj sutvert kaimo organizaciją, kas ir ne-persunkiai pasisekė padaryt: dirva buvo prirengta. „Kapsuose“ susitvėrė dvi-tris diktokos kuopos iš šviesesniųjų ūkininkų ir ūki-ninkaičių. „Lietuvos Mylėtojų Draugystėlė“, jau seniaus buvo už-metus savo vardą, dabar pasivadino „Zanavykų“ kuopa, ar stačiai „Zanavykais“. Ilgainiui pasipažino ir arčiau susiėjo su kita Zana-vykuos gyvenančia *skaitytojų* kuopele. Visur čionai buvo tik jauni vaikinai ūkininkaičiai ir teipgi daržininkai („plecininkai“) ir ber-nukai. Jie dabar rūpinosi daugiausiai šelpt, — aukomis ir kores-pondencijomis — „D. Balsa“. Reikia primint vieną juokingą pu-sę to pereinamojo laiko. Andrius ir kiti draugai, mokanti rašyt, pasijuto labai kebliam padėjime, kad rašant kokią žinią, jų nuomo-ne, butinai reikią paminėt darbininką (sic!), o čia tam atsakančios medegos truksta!... Jie vienkart darbuosi ir rėmė kaip galėjo „Ukininką“ ir „Varpą“; pirmamjam siūzdavo parašę žinias. An-drius vieną kartą labai-labai buvo susirūpinęs, kuomet patyrė apie anų laikraščių deficitą, stengėsi kaip nors surinkt kiek pinigų, bet tas nepavyko.

Tai buvo, abelnai sakant, vien tik skaitymo kuopelė, kaip po senovei. Bet jau pradėjo apsireikšt ir organizacijos darbas. Litera-tūra pradėjo šiek-tiek geriau ateiti, nes turėjo susinešimus su Kap-sais, su kuriais vienu keliu parsišlyzdindavo ją. Atsišaukimai ge-riau ir pačiau pasklizdavo. Buvo teipgi mėtomos ir kitokiais bū-dais platinamos brošiūrėlės LSDP. išleistos. Buvo daromos liote-rijos ir laisvanoriškos mezliavos LSDP. reikalams. Tame darbe daugiausiai yra stengęsis Andrius. „Reikia man pasigirt, — rašė savo broliui į užsienį, — kad lioterija man nešpėtnai einasi, jau 9 rub. su viršum yra surinkta. Mat kiek daug!“ Tiesa, daug! — atsiminus, kaip ten Lietuvoj pinigai brangūs... Teip Andrius kruopštėsi daugiau kaip pusę metų iki ant galo tapo pakvituota „D. B-se“ keliolika rublių „nuo Zanavykų“...

Andrius ir laikraštijoj pažymėjo savo darbą. Tiesa, sulyginus su darbais kitų vyrų, jis nebus teip žymus, bet jei visi (supranta-ma, tik tokio mokslo) tiek darbuotūsi, tai mūsų tauta galėtų džiau-gtis laikraščiais, pilnais kuo įvairiausių teisingų žinių. Pradžia jo raštiško darbuosimi siekia, turbūt, 1902 m. Audrius rašinėdavo daugiausiai žinutes, pirmiaus į „U-ką“ ir „Naujienas“ (Tilžėje), paskiaus į „Darb. Balsa“ ir retkarčiais į „Vien. Lietuvninkų“. Pasirašinėdavo įvairiais pseudonimais: A. Žioplelis, A. Ž-lis etc. Mėgino plunksną ir literatiškoj dirvoj; teip „Ukininke“, bene 1904 m. tilpo gražus poetiškas vaizdelis, po kuriuo jis pasirašęs „Sipri-jonas Viskontas“ ir tt. Žinutėse gana aiškiai ir užimančiai yra nupiešti gyvi paveikslai iš gyvenimo: darbavių (daugiausiai ūki-ninkų) ir darbininkų, kunigų ir parapijonų, valdžios, (policių, žandarų) šunybės ir šnipų judošystės.

(Užbaiga bus).

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Kunigas apie socializmą. Ko mes darbininkai nematom, tan-kiau tą praregi kitų kliasų, mums priešingų, žmonės. East Oran-ge, N.J., presbiterų kunigas, Ch. Stelzle, laikydamas prelekciją iš-rodė, kad Amerikoje socializmas neišpasakomai sparčiai tarpe dar-

bininkų plėtojasi. Jis pasakė: „Darbo klausimas žengia pirmyn dviem šakomis, minėtina, politiška ir ekonomiška. Dabartiniame laike jau yra 900.000 žmonių, kurie balsavo už socialistų tikietą. Jeigu tat teip sparčiai socialistų skaičius dauginsis, kaip prieš paskutiniuosius rinkimus prezidento, tai socialistų partija bėgy aštuonių metų išrinks Amerikai prezidentą“.

Unijos niekai. Amerikos kapitalistų „Tautiečių Susivienijimas“ (Citizens' Alliance) džiaugiasi savo laikrašty „American Industries“, ked čionykštės amatinės sąjungos (unijos) ešą visai menkos. Sako: „Pasižiūrėkim į „Amerikos Darbo Federaciją“, kuri turi apie pusantro milijono sąnarių. Iš jų 500.000 sąnarių yra priverstinai laikomi sąjungoje. Iš 100 unijistų, 99-ius galima, kur nori, ten nuvest. Į savo kuopų susirinkimus lankosi ne daugiau 20 sąnarių iš 100. Einant referendum'ams balsuoja vos 35 iš 100“. — Tas kapitalistų laikraščio krykštavimas turi pamatus. 1904-uose metuose, milijonierius Hearst daugelį unijų vadovų nusipirkė po 25 dol., ir tie agitavo už jį. Praėjusiuose rinkimuose daugelis unijų vadovų parsidavė kapitalistams po 5.00 nuo stuko ir laikė prakalbas po 5.00 nuo nakties.

Šnipų agentūra. Aukščiau minėtas kapitalistų laikraštis „American Industries“ — organas „Tautiškojo pramoninkų susivienijimo“, štai kokią kalėdų dovaną savo skaitytojams suteikė. Pačiame pirmame puslapy, riebioms, kaip antis raidėmis atspauzdino šioki pranešimą:

„Ar jūs turit su darbininkais ergelius? Ar jūs norite tų ergelių išvengt? Mēs esame įstatymiški tam tikslui agentai. Mēs ne esam šnipų agentūra, bet tamtiksliniai (special) agentai, kurie pasidarbuojam pramoninkų labai, padedant prašalint su darbininkais ergelius. Mēs sujieškom ir pristatom ne-unijistus mekanikus visokioms pramonėms, ir gabius darbininkus visokioms išdarbysčių šakoms; padedam įkurt atviras (ne-unijistų) darbvietes ir patarnaujam iškilus streikams. Mēs pristatom ypatingą policiją ir sargybinius, išlavintus ir mokačius apgint ne-unijistus ir pramoninkų savastį. Mēs įkuriam ir užlaikom tamtikras įstaigas, kurios užlaiko ne-unijistus darbininkus; mēs teisingai išpildom ypatinguosius patarnavimus laike streikų. Mēs neesam šnipų agentūra. Mēs pasekmingai veikiam ir užtikrinam pasisekimą. Mūsų biurai yra Philadelphiaj, 20 N. 7-th Str.; Baltimorėj, Room 406 „Baltimore American“ Bld.“

Perskaityk, darbininke, ir pamislyk. „Laisvos“ Amerikos įstatymai drąsiai leidžia įsikurt tokioms lindyneš, kuriose būriais kribžda kirminiai, kas valandą pasiroošę ant tavę užpult ir žūdyt, kada tu išėisi streikuot. Tuomtarpu darbininkų vadovus ir kalbėtojus, tie pats įstatymai, suima ir įdeda į kalėjimus. Bet tu, darbininke, to ir vertas, nes rinkimuose balsuojį už tą tvarką, kuri tavę ir tūkstančius tavo brolių žūdo.

Philadelphijos Konferencija.

GRUODŽIO 30 dieną, susivažius keletui draugų iš kitų kraštų ir susirinkus 1-mos kuopos draugams į parengtas prakalbas, vakare buvo atlaikyta „Kovos“ redakcijoje neoficijališka, patariamoji LSPA. Centro Komitetui, konferencija.

Dalyvavo, apart keliolikos draugų iš 1-mos kuopos, tris Centro Komiteto nariai, vienas draugas iš Brooklyno, buvęsis LSDP. atstovas, drg. Žagaras, ir naujai pribuvęs minėtos partijos atstovas, drg. P. Grigaitis.

Svarstymai, kaip minėjom, buvo be nusprendimų, tik pasiteiravimai ir patarimai C.K.-tui, — kadagi konferencija atsibuvo bet tam tikslinio sušaukimo ir be įgaliotų atstovų.

Teiravimaisi lytėjo beveik tiktai vieną klausimų srytį, minėti-

9 nai: sątikius tarpe mūsų partijos ir LSDP. Kadagi tie sątikiai, paskutiniame laike buvo pusėtinai pakrype, tai konferencija uždavė naujai pribuvusiam LSDP. atstovui daugelį klausimų, ant kurių atsakymai tapo surašyti į du nuorašu. Iš tų nuorašų, vienas pasiliks 1-mos kuopos archyve, kitas bus pasiųstas Centro Komitetui. Dėlei konspiracijos, visi tie apsvarstymai nutarta neskelbt viešai organe. Jeigu Centro Komitetas atras už reikalingą, tai pasiųs nuhektografuotus nuorašus tiktai į kuopas.

Vienintėlį dalyką, ką nutarta apgarsit organe, tai LSDP. atstovo, dr-go P. Grigaičio pasisakymą, kad jis atkeliavo su tikslu paragit Amerikos lietuvius prie šelpimo revoliucijos Lietuvoje ir skelbimo tarptautiškojo socializmo. Tam tikslui apkeliaus, ant kiek bus galima, visas didesnes ir mažesnes, lietuviais apgyventas vietas ir laikys ant tos tēmos pranešimus. Kelionės lēšos bus apmokamos per LSDP. — Drg. P. Grigaitis pasižada darbuotis sutikmui su mūsų partijos programu ir taktika, bei sulyg mūsų partijos Centro Komiteto ir kuopų nurodymais.

Sumezgime geresnių sątikų tarpe LSPA. ir LSDP., drg. P. Grigaitis pasiima užduotį būt tarpininku tarpe šių dviejų partijų centro komitetų.

Konferencijos pirmsėdis, J. Grinius,

„ raštininkas A. Rušinas.

Neapmastyta kritika.

PERSKAITĖS dr-go Bagočiaus straipsnelį, «Kovos» 50 N, — «Atviras laiškas į draugus», — iš teisybės ėmiau sau mislyt, begu nepavirtau iš socialisto į paprastą amerikonišką «gešefmakerį», kokį ten krepšelninką. Bet, ir šėip svarsčiau, ir teip, vis priėjau prie tokio galo, kad, ne, — aš partijos nenuskriaudžiau. Štai ant ko remiuosi: 1). Sumaniau išleist brošiurėlę partijos nesiklausę, todėl negalėjau ir jos vardo ant knygutės padėt. 2). Kaštus išleidimui man davė ne partija. Tai suaukavo geros valios draugai ir šiaip lietuviai, kurių didelė dalis nē prie mūsų partijos nepriguli. Kaipgi partija galētų tat prisavit tokį darbą, kuris ne jos kaštais padarytas? 3). Aukas garsino «Kova» dėlto, kad tos aukos ējo ant tokio darbo, kurs prigelbėjo ir pačios «Kovos» redaktorius užlaikymą, kada jam nebuvo su laiku išmokama alga. Darbas buvo duotas «Kovos» spaustuvei; be tokių darbų redaktorius nebutų užsilaikęs. Susivažiavimo nutarimas išriša tą visą klausimą. Darbai tokie išlaikē da ir kitą zecerijų, kurs padėjo sustatyt «Kovą». 4). Jeigu drg. B. mato didelį pelną išleidinėjime socialistiškų raštų, kodėl jis pats to nepabando? Aš tiek tame pasakysiu, kad man išleidinėjimas socialistiškų lapelių ir brošiurėlių jau prekiaivo suviršum porą šimtų dolerių; bet nesugrįžo man tų kaštų nē 3 čia dalis.

Prigelbėdami draugai man išleist brošiurėlę, ne man ypatingą naudą padarē, bet prisidėjo prie bendro darbo — platinimo socializmo raštų. Kožnas gavo už savo auką atsakantį skaitlių knygelių. Nē vienas nebutų už savo kelis centus atsispauzdinęs knygelės, bet kad susidėjom visi, tai padarēm.

Atspauzdino man «Kovos» spaustuvė. Bet man vistiek,

Man ne už dyką padarė. Teipat ir «Kovos» spaustuvei vistiek; jeigu Susivaziavimas pavelijo redaktoriui pašalinius darbus priimt, tai jis lygiai galėjo tą padaryt man, kaip ir ko kiam vertelgai apgarsinimų kataliogus. Nė jis, nė aš niekuom nenusidėjom prieš draugus partijoje, kurius drg. B. ant mus siundo.

Iš išleistų brošiūrėlių, 25 egz. padovanojau partijai. Kitus likusius paskleisiu tarpe Amerikos darbininkų. Teskaito ir kyla tarpe jų susipratimas. Gal ne desėtką atves toji knygutė į mūsų eiles. Pelno iš to man nebus, nes besitraukant po mus broliais apgyventas vietas, neretai reikia ir už dyką padaljt.

Nors drg. B. manę bara už «pasipelnymą», tečiau aš nuo socializmo platinimo neatsisakysiu. Ir dabar turiu prirengęs gražią knygutę, kur apysakutės formoje, labai humoriškai ir agitatyviškai milijonierius apipasakoja, kaip jis sukrovė lobius. Tą knygutę aš pats susistatysiu liuosose valandose nuo darbo. Dėlei to ir apsigyvenau ant laiko Philadelphijoje. Centro Komitetas man pavelijo susistatyt toms raidėms, kurios sumaišytos ir kurios «Kovai» netinkamos, su taja išlyga, kad išleistos mano triusu brošiūrėlės aš turėsiu atiduot partijai 100 egzempliorių.

Draugai! Aš neužkertu kelio nė pavieniams, nė partijai. Man rupi tik socializmo šventas darbas. Atsišaukiu prie visų, kurie tik šias eilutes perskaitys. Ateikit talkon su atliekamam centu. Sušėlpsime tuomi partiją ir socializmą.

K. Rutkus.

! draugus, skaitytojus ir bendradarbius.

Mieli draugai! Štai turite „Kovą“ jau padidintą. Dabar daug daugiau rasite žinių iš darbininkų judėjimo po visą srietą ir čia Amerikoje; rasite naudingų straipsnelių, apysakūčių, eilių ir šiaip visokio gražaus ir naudingo pasiskaitymo.

Bet, prie padidinto mūsų organo, širdingai užkyečiame kiekvieną draugą pridėt savo šapelį, kad galėtumėm jį išlaikyt, suteikt jam medegos iš savo pusės, tobuljt ir stengtis ateitėje padaryt da didesniu arba ir patankjt jo išeidinėjimą.

Visi skaitytojai pašaliniai, kurie nors nepriguli prie mūsų partijos bet simpatizuoja Amerikos lietuvių darbininkų judėjimui ir skaito „Kovą“, širdingai yra prašomi paplatint mūsų organą visur tarp lietuvių, kur tiktai galima ir kada tik. galima.

Užsivilkusius su atnaujinimu prenumeratos skaitytojus, prašome ją umai atnaujjt, kad perrašant adrisus į naujas knygas neprisireiktų jų vardus palikt senojoj knygoj. O jau kas liks toj, tai bus užmirštas ir „Kovos“ ir ekspedicijos. Trumpiau, sustos tam ejus „Kovą“.

Kuopas, kurios labai iš lėto eina, o kaip kurios kažikodėl, lyg net dingę iš mapos, draugiškai raginame pakilt su naujais metais, stot prie darbo, organizuotis, dažniau laikyt susirinkimus, rengt prakalbas, daugit skaitlių draugų, rinkt „Kovai“ skaitytojus, pardavinėt subskripcijų korteles (kurie jų neturi, skubinau parsitraukit: 5-kios už 2.00. Galima ir be pinigų. Paskiau apmokės).

Kuopų organizatoriai, sekretoriai ir korespondentai prašomi

kas mėnuo suteikt žinių iš kuopų, apie laikytus susirinkimus, apie padarytus nutarimus ir tt. Viską reikia trumpai, aiškiai surašyt ir redakcijai pridnot. Tas butinai yra reikalinga, kad kiti mūsų partijos draugai ir kuopos matytų, ką kiekvienoj vietoj draugai sumano ir veikia.

Teipgi pridavinėt reikia „Kovai“ žinučių į korespondencijų skyrių. Tą turėjome ir ikišioliai. Bet čia turėtume pridėt pasargą, kad draugai rašydami korespondencijas, vengtų į jasias maišyt pamokslėlius. Žinias rašant, reikia paduot tik žinias, atsitikimus ir faktus, — trumpai ir aiškiai. Pamokinimai ir agitatyviški išvadžiojimai prie žinių netinka; juos kas rašo, gali rašyt atskirai nuo žinių tam tikrus straipsnelius, su pritaikintais antgalviais. Todėl, draugai, tą išidėmėkite.

Bendradarbius, kurie ikišioliai padėjo „Kovos“ lapus užklot straipsneliais ar kitokia medega, ir ant tolesnio širdingai meldžiame mums ranką paduot.

Su broliškais sveikinimais ir linkėjimais kloties su Naujais Metais.

„Kovos“ Redakcija.

Korespondencijos.

So. Boston, Mass. — Artinasi nauji metai, kurių visa žmonija su nekantrumu laukia, tikisi sulauksę šiokių-tokių atmainų. Bet ne visi vienaip juos, tuos naujus metus sutiks: tie, kurie praėjusiuose metuose žudė jaunos kudikius, moteris ir senelius, troškįdami juos pabrikų dulkėmis, tie sutiko naujus metus gana linksmiai; jiem mat nieko netruko praėjusiuose metuose, jie sutiko atėjusius metus sėdėdami puikiuose rumuose: grindjį jų rumų aksomu išklotos, sienos jų apkabintos puikiausiais paveikslais, stalai apkrauti skaniausiais valgiais ir gėrimais, apšviestos salės elektrikos šviesomis, nors ir viduj tamsios nakties, išrodo kaip vidurdieny giedriausios dienos; tarnai iš visų pusių apsiautę varpelį laukia vien tik paskambinimo. O kas jiems tās visas gerybes suteikė? Nagi varguoliai darbininkai, kurie viską, kas yra ant šios pasaulės, savo rankomis padarė!

Dabar prisiziurėkim, kaip jie, darbininkai sutiks naujus metus. Jie per praėjusį metą daugiau nieko nematė, kaip tik šaltį, alkį ir vargą. Argi bus jiems šie nauji metai bent kiek malonesni? Ne! Dar pasididjį jų kančios, nes sausio šaltis skubiai veržiasi į varguolio butą!...

Vaikučiai su išblyškusiais veidais glaudžiasi prie motinos, žiuri į tėvą su pabalusioms išverstomis akimis nuo bado ir šalčio, o pats tėvas darbininkas, kuris yra sutvertoju visų gerybių ant šios pasaulės, nusiminęs laukia rytdienos, kaipo žmogus be vilties išsigelbėjimo! Argi jau nėra mums, varguoliams, jokio išsigelbėjimo? Teip, yra! Socializmas mus išganyt!...

Tai gi mės, So. Bostoniečiai, tą viską atjauzdami, keletas labiau susipratusių lietuvių, 22 gruodžio parengėm viešas prakalbas, su tikslu sukurtjt vietinius darbininkus prie organizavimosi. Laikyt prakalbų pribuvo ir drg. A Žagaras, kuris

savo kalboje plačiai nurodė mūsų darbininkų padėjimą ir pareigas, kaip čionai taip ir Rusijoje. Aiškioje ir atviroje kalboje sujungia nors ilgai letarge miegančius So. Bostoniečius, kurie iki šiam laikui dar ne buvo darbininkišką klausimą pakėlę. Taipgi ir p. L. Dambras, išėjęs kalbėt priminė apie lietuvių tautą senovėje, kaip anie meiliai ir sutikmiai gyveno nežinodami, kas tai buvo ponas, ir kas tai buvo vergas.

Pasidėkavojant kalbėtojams ir klausytojams, nors labai mažai klausytojų tebuvo, vienok pasisekė mums suorganizuot Liet. Socialistų Partijos Amerikoje kuopelę, į kurią prisirašė net 29 draugai. Naujos kuopos vadovais tapo išrinkti šie: organizatorium Juozas Zubas, raštininku K. Szidlauskas, išdinininku Jokubas Tuinyla, knygium J. Raulinaitis. — Revoliucijos reikalams tapo surinkta 4.00; prie tų da pridėjo A. Žvingilas 1.00. Sykiu pasidaro 5.00, kuriuos skiriame LSD P. priėmždami «Kovos» redakcijon. Taipgi «Kovos» Fondan suaukavo keli draugai 3.00. (Vardai aukų skyriui. Red.)

Taigi draugai LSPA! Ir męs Bostoniečiai, kurie jau esam susiorganizavę, sutiksime naujus metus nors vargingai, bet linksmiai, nes stojom su jumis drauge į kovą, prisiglaudždami po socializmo raudonu vėliuku. Ištiesdami savo nuvargintą delną sveikinam jumis visus su šiais naujais metais.

Da žodis Bostono lietuviams. Broliai, kurie nepribuvote praėjusian susirinkiman, maloniai kviečiame visus vyrus ir moteris, kurie tik jaučiatės neužganėdinti su šiuomi kapitalizmo surėdimu ir esate darbininkai sutvertojai šio pasaulio gerybių, o negalite jomis naudotis, tad kviečiame visus susirinkt nedėlioje, 6 dieną sausio po No 28 Broadway, So. Bostone, 2-ą val. po pietų.

Su meile ir guodone visiems ir sociališkai revoliucijai,

Komitetas.

Brooklyn, N.Y. — Nedėlioje, 16 d. gruodžio atsibuvo prakalbos, svetaineje Gergeno, parengtos per Vietinį Revol. Šelpimo Komitetą. Kalbėjo J. Grinius ant tēmos: «Šunybės kurias norėjo padaryt rusų valdzia, sušaukdama pirmąją Dumą ir intrigas dvasiškijos kenkenčias darbininkų judėjimui». Po Griniui kalbėjo tik ką atvažiavęs iš Rusijos buvęsis atstovas pirmosios išvaikytosios Dumos, Golokov. Jis taipgi buvo atstovu antrame susivaziavime «Rusijos Ukininkų Sąjungos» Maskvoje. Neilgoj savo kalboje papasakojo apie veiklumą pirmosios Dumos, apie priešginiavimą caro Dumos užmanimams, juokingai apipiešdamas caro, Goremikino ir kitų ypata su jų supuvusioms biurokatiškoms tendencijoms ir ant galo apie išvaikymą Dumos. Užbaigė kalbą ragindamas šelpt revoliuciją, kam apeina reikalai vargdienių, kame dar ne užgeso meilė artimo. Po Golokovui kalbėjo p. Kaškevyčius, — pirmoj dalyj kalbos apie atsiradimą verguvės, o antroj apie neapsakomai biauų padėjimą ištremtųjų Sibire. Tarpuo: e deklemano eiles p. Valentukoniūtė ir p. Ripinskiūtė. Publikos buvo nedaug, visi klausėsi atidžiai; užsilaikė ramiai; vienu žodžiu sekėsi, ir tt.

Aukų surinkta 9.72 naudai revoliucijos partijai LSDP. Prie šių pridedu dar 2.00 surinktus vėliaus, tokiu budu išviso 11.72. Tos visos aukos perduotos Vietiniam Revoliucijos Šelpimo Komitetui.

O.

Waterbury, Conn. — 25-tą gruodžio, 1906 m., atsibuvo prakalbos, dainos ir deklemacijos. Kalbėtojas buvo dr. J. Šliupas «garbus tautietis» (teip ant programo buvo). Pasirodė dr. Š. ant scenos, ir sako: «Daugelis metų praėjo kaip aš jums kalbėjau apie dvasiškus ir politikiškus klausimus». Paskiaus paminėjo, kaip lietuvių tauta buvo garsi ir galinga, priminė Vytauto viešpatavimą, kaip Lietuvą stengėsi sulenkīt ir sulenkino, žydus lietuviai priėmė ir kokius gerus darbtliko. (Bet dr. Šl. dabartinius socialistus pavadino žydberniais, už tai, kad, girdi su žydais einą; taigi pasirodė, kad Szliupas dabar žydų nepriimtų...) — Apie kunigus ką pasakojo, nerašysiu, nes vistiek laikraštis to netalpīs, kadagi daug žodžių nemorališkių, susirinkusieji kartais net akis užsiėmė iš tos gėdos, ypatingai moteris ir merginos). Toliaus kalbėjo apie buvusį lietuvių seimą Vilniuje, išgyrė jį kad nutarė vyt laukan rusus mokītėjus, ir į jų vietą kviest lietuvius; tam tikslui susitvėrė ir Lietuvių Mokytojų Sąjunga, kuri gelbsti dabar visą Lietuvą. «O męs, — sušuko Szliupas — užmirštam tą sąjungą, aukas skiriame, patis nežinom kam. Kaip pirmutinė Duma buvo, tai socialdemokratai boikotavo ją, o dabar gi patis nori but iirinkti jon. Taigi matot mieli broliai ir seseris, kokie yra tie mūsų socialdemokratai; o męs juos teip gerbiame. Ar jiem rupi lietuvių tauta, ar LMS? Ne, jiems tas visai nerupi; pats atstovas LSDP., Žagaras, pasakė savo kalbose, kad męs turim rupintis apie darbininkų klausimą. Tai matot mieli broliai ir seseris, kad socialdemokratai yra žudytojai mūsų tautos, žydberniai, ir didesnė pusė vagių priguli socialdemokratų partijoje. Mum socializmas reikia pritaikīt prie lietuvių tautos, o ne stot į visasvietinę kovą». Toliaus atsikosėjęs vėl kimum balsu, tęsė: «Dabar jau pradėsiu apie kunigiją. Išplėšimas mūsų turtų tai vis yra per kunigiją; kunigai daug mūsų tautą apiplėšė, o gero nė biskį nepadarė, kad net maldaknyges, ant kurių męs (dievoto buta šliupo! Kor.) meldžiamės, yra parašyta žydo Bliumavyčiaus Vilniuje. (Ar ne skandalas! Kor.) Tai tokie pat ir socialdemokratai, gyvatės!!! (suriko žvėrišku balsu), kurie jum taikosi nuodą įleist. Kam tuos pinigus jiems renka, aukas? Prakeikti tie laikraščiai kaip «Kova» ir «Viepybė L», kurie renka aukas tiems vagims(!) socialdemokratams. Ir teip gana jau jie prisiplėšė nuo žmonių, drauge su vagimis, — eina, plėšia dvarus (koks užtartytojas ponų! Kor.), kaimus, raštines ir monopolius [ir caro gailisi, nabagas! Kor.], o, paskui žmonės turi valdziai užmokēt (Bet ir visiems tenka jo gailestybės, tik ne socialdemokratams! Kor.) etulpus nupiaustė, kur valsčiams prisiėjo užmokēt po keletą tukstančių. Žmones siundo prieš Amerikos žmones ir sako: revoliucija. Lietuvoj ginkluotos revoliucijos nėra, nebuvo ir nebus. (Atsiminė savo pranašinę misiją: «Praeitis, dabartis ir ateitis!» Kor.) Ame-

rikos lietuviai socialistai – vagys (!), svetmoterninkai, ardo porose gyvenimą, pavagia svetimas pačias. Privesiu vieną atsitikimą, kaip Baltimorėj vienas socialistas, Partijos sąnarys, smaugė žmogų, ne-socialistą, pajutęs pas jį kelesdešimtis dolerių, bet ne-socialistas sugriebė vagies socialisto nykščius ir teip sukando, kad tas turėjo paleist. Potam riksmą pakėlė ir žmonės subėgę išgelbėjo. Tai matot, mieli broliai ir seseris, kokie mūsų socialistai». – Pabaigęs kalbą dr. Szliupas išėjo. p. J. Žemantauskas, prakalbų vedėjas, pasakė: «kas turi priešai kalbą daktaro šliupo, gali išeit ir atsakyt». Tuom tarpu jaunas vaikinys iššoko iš publikos ir nuėjo prie pagrindų (steičiaus). Tai buvo LSDP. atstovas, drg. Grigaitis. Dr. Šl. paklausė pirmsėdžio, kas tas do vienas. Žemantauskas pasakė: «nepažįstama ypatą». Tada Szliupas išėjo iš už kampo užlaidos, pažiūrėjo, griežtai galvą pakratė, ir sumosavo ranka, kad neleistų. O publika reikalavo, kad Grigaitis liptų ant pagrindų ir kalbėtų. Drg. Grigaitis, pirmsėdžio pašauktas ir žmonių reikalaujamas, atsiderė tuoj ant pagrindų, bet Žemantauskas prišokęs nustumė kalbėtoją į publiką. Ačiu vikrumui drg-o Grigaičio, jis ant kojų nupolė, o jei ne, tai būtų gal ir sprandą nutrukęs. Tai kaip Amerikoje sutinka kovotojus už laisvę, pirmą žingsnį įkėlus; ir da tik pirmą kart būtų naujas atstovas ir kalbėjęs Amerikoje! Nespėjo jo nužudyt reakcionieriai Rusijoje, tai Amerikoje Szliupas su savo tarnais būtų tą darbą atlikęs. (Matyt, kad da daug caras turi savo juodašimčių). Paskui pakilo riksmas, publika šaukė, rėkė, kad duotų kalbėt tam žmogui; bet šliuptarniai sulipė ant pagrindų ir neleidia. Potam publika pastatė stalielį, užkėlė dr-gą Grigaitį ir prašo kad kalbėtų; bet čionai pribėgo tulas «laisvamany», arba geriau sakant kvailamany, – V.S.Z. – ir parvertė stalą, sakydamas: «tu stalą sumindžio, si, jis – ne tavo». Kitas pripuolęs vėl vieną žmogų stumė, tas puldamas į kitą, permušė veidą iki kraują. Ir tarpe didžiausio sumišimo, visa ta juokinga ir negraži komedija užsibaigė.

Dr. J. Szliupas, matytis, norėjo surengt socialistų skerdynes, bet tas jam nepavyko. Gal už savo darbą tikėjos gaut nuo caro medalį ar kitą kokią dovaną. Viskas buvo prirengta: baigiantiesiems ermideriams, rengėjai žiburius pradėjo gesyt, policmonus pasišaukė grasįdami socialistus areštuot; bet žmonės išsiskirstė, ir nė vieno nesuėmė. – Nežinau ar policmonas buvo dr. Szliupą palydėt, ar publiką išvaryt.

Antanas Žilinskas

Rochester, N.Y. — Apsigyvenę pas vieną lietuvį 12 vyrų, kučių vakare, bevalgant, atsiminė kaikurie iš jų apie žiaurius pasielgimus kapitalistų, — caro Rusijoje ir kaip socialistai kovoja prieš tuos despotus. Vienas iš jų, J.Z. karštas katalikas išvadino socialistus bedieviais, šaukė visokiais žodžiais ir tt. Žinodamas neteisingumą tų žodžių, tulas vyrukas V. pradėjo aiškint ir darodinė, jog socialistai nėra tokie blogi žmonės, kaip J.Z. sau perstato; bet J.Z. neįstengdamas nuplaut paklydimą savo išminties, parsikvietė ištikimas

sau ypatas ir prigirdęs svaiginančiais gėrimais užpuolė ant V. ir nežmoniškai sumušė. — Matot skaitytojai, su kuom Rochester'io katalikai, anot jų, tokiam iškilmingame vakare, ant atminties užgimimui Kristaus, sutiko jį.

Ciprijonas.

KĄ RAŠO LIETUVIŠKI LAIKRAŠCIAI?

„Vien. Liet.“ 52-ame N rašo tulas korespondentas iš Lawrence, Mass., kad jų lietuviškoje bažnyčioje kun. Jusaitis įtaisęs kromą, kur mergos pardavinėja visoki „šventą“ tavorą. Tas tai nedvyvai, bet štai kas. Apie 10 gruodžio buvę ten atlaidai ir kun. Žebrys, iš New Britain, išrėžęs štai koki pamokslą: „o aš sakau jums, išvykit iš bažnyčios muitininkus ir parizėjus, nepriimkit į savo tarpą tų, kurie bažnyčiose pirkliauja“. — Ar išvys lawrensičiai iš bažnyčios kromininką, nežinia. — Ten pat rašo, kaip per tuos pačius atlaidus šie kunigai: Jakštys, Žebrys ir Pėža, keikę atsispirdami socialistus. Liepę nepriimt ant gaspados ir tt. — Nuo jų keiksmų — mes tunkame. Tame nēr bėdos. Bet kad bažnyčioje, iš sakyklos, organizuoja juodąją šimtinę, siundo darbininkus vienus ant kitų, tai teneužmiršta, ką jie daro!...

* * *

Ar revoliucionierių? — „Lietuvos“ 52-ame N yra apgarsinimas, kad Pittston'e, Pa. „Kuopa“ surengusi perstatymą vardu „Rosijos Revoliucionieriai“; perstatys bažnytinėje salėj. — Kokia kuopa? Gal revoliucionierių? Tai būtų skani naujiena, nes iki šioliai da revoliucionierių partijos (lietuvų) Amerikoje neturim. Mūsų partijos kuopos ten neturim, nėra net nė vieno „Kovos“ skaitytojo.

Tame pačiame num. „L.“ atspanzdita „Atsišaukimas Amerikos Lietuvių į savo Brolius Vilniaus Rėdybos“. Jame ragina vilniečius rinkt atstovą į Dūmą — lietuvį. „Kas ne lietuvis, kas lietuvis lenko, ar puslenkio kailyje, lai keliauja į Lenkiją atstovystės jieškoti“ — teip pamokina atsišaukimas. Pasirašo apačioj „Lietuviška Dvasiškija ir Lietuviška Visuomenė New England'o Amerikoje“. — Pradėjus vienok yla lįst iš maišo, nepasikakino viršūnėle, išlindo ir visa. „Darb. Viltis“ 52-ame N praneša, kad tokius atsišaukimus siuntinėjas kun. Pėža, — tas pats ką Lawrence ragino, kad žmonės neimtų raštų į rankas, jeigu tik tie raštai bus rankose socialisto. Taigi už visus, kaip antgalvy rašo, Amerikos lietuvis, pasirašo Pėža su pora savo vienmislių. Drąsus darbas, bet paikas: 1) nieks tame kun. Pėžos neigaliavo; 2) kun. Pėža ne visų Lietuvos žmonių gerove rupinas, nes per pamokslus išskiria juos į partijas ir tada priešingas partijas keikia; todėl galėjo atsišaukt tik į tokius, koks jis pats, o ne į visus Vilniaus gub. lietuvis; 3) ragina išvyt iš Lietuvos „puslenkius“, ir tokiu būdu siundo žmones vienos tautystės prieš kitą; juk Dūmon renkasi atstovai, ne dėlto, kad lietuviškai moka ar nemoka, bet dėlto, kad būtų išmintingi ir galėtų apgint Lietuvos politiškuosius ir ekonomiškus reikalus; jeigu bus sumanus vyras, tad nors bus ir didesnis puslenkis už kun. Pėžą, vienok padės tam kraštui už laisvę kariaut, kuriame gyvena. Jam geriau rūpės krašto reikalai, negu k. P., kurs ten negyvena ir nieko apie Lietuvą nežino.

* * *

„Lietuvos“ išleistojas, p. Olševskis, praneša [žr. 49 N], jog pasiuntęs p. Dudžiui, į Philadelphia § 1.127.17 pinigų. Iš tų: § 1.064.80 ėsą revoliucijai aukos — nepaskirstytos, ir § 62.37 ankos kadaisiai amerikiečių sudėta siuntimui delegatų į Amsterdamo tarptautiškąjį socialistų kongresą. — Gerai būtų buvę, kad p. Ol-

ševskis būtų pasakęs, nuo kurio laiko tos „nepaskirstytosios“ revoliucijai aukos yra suplaukę. Labai įdomu, kad tiek daug tų „nepaskirstytų“ randasi... Toliaus, ar tik nebus pasiskubę atiduoti rankas demokratų šalininkų delegacijos pinigų? Apie tuos pinigus aukautojai savo žodžio da neištarė.

* * *

„Darb. Vilties“ 52-ame N, korespondentas iš Brooklyno dejuoja, kad prie tųnykštės Sus. L.A. kuopos priguli daugiausiai „vaikai ir moteris“. Paskiaus duoda palyginimą iš kito lietuvių susivienijimo [teip vadinamojo: rymiško], kur teipgi prigulį tiktai vaikai, senukai ir senukės, o sveiko proto šarnarių nedaug tešą. Kodėl toks apsiereiškimas gema iš vyrų pusės, korespondentas neišriša.

Tas pats laikraštis (ten pat ir jau nuo savęs), pranešdamas apie atvykimą Amerikon antro LSDP. atstovo, šiaip sako: „Tiki-mės, kad drg. G. (Grigaitis. R.) bus taktiškesnis už p. Žagarą ir nesueržis bereikalo Amerikos lietuvių“. — O mes tikimės, kad „D. Viltis“ labai nusistebės dažinojus, kaip dr-gą G. patiko „tautičiai“ Waterbury, kad vos ką nesuareštavo. Gal jie iš suerzini-mo tą padarė? Jeigu teip, tai nors tegul „D. V-tis“ daugiau žmo-nių nebeerzina; kitaip ji bus ne darbininkų viltis, bet erzintoja...

* * *

„Keleivis“, 51-ame N praneša, kad jo. redaktorius, p. Palta-navyčė, atsitraukęs, persikėlęs į Worcester, Mass., kur uždėses sa-vo laikraštį mėnesinį — „Amerikos Lietuvys“. Koks naujas reda-ktorius paėmė „Keleivio“ lazda, nežinia. Bet pakraipa jau nuo to paties numerio pažymiai mainosi. Pavyzdin: pasikalbėjimuose „Maikės“ su tėvu, jau teip išeina, kad socialistą vaiką nuolatos suklupdo uršus konservatas tėvas. Net anti-semitizmo (neapyan-tos ant žydų) dvase po biskį atsiduoda. Teipjau prierašuose prie korespondencijos iš Philadelphijos redakcija, (pamėgdžiodama gar-sius lopinėlius „Lietuvos“), nors visai nenuosekliai, nuolatos tre-mia socialistus. Ir kada korespondentas primena šiokią socializmo priešaukimą: „Skurdžiau, eikš! Stok šę į eilę: čia tavo išganimas!“ — tai redakcija labai nusistebi, ir tą išreiškia dviem mietukais ant šlakų.

DARBININKO KRONIKA.

30 gruodžio, ant Baltimore-Ohio geležinkelio, ties Terra Cotta atsitiko nelaimė: vienas traukinys įvažiavo į kitą ir abu susikūlė. Žmonių užmušė nedaug, nes tiktai 52, o 60 pusgyvius nugabeno li-gonbutin. Daugiausiai buvo darbininkai grįžtantieji nuo darbo. — Kas tame kaltas? Kiti sako dievas. Bereikalo tiek jį kaltit: kal-ti kapitalistai, kurie nepastato užtenkamai tarnų. Mat gaila jiems savo aukso maišų. Už tai, tiesa, jie rūpinas kitokiū būdu žmonėms gerą padaryt; antai Rockefelleris 3.000.000 padovanojo Chicagos universitetui. Matysim, kaip darbininkai su blešinutėms tik ir be-skambina į universitetą.

Iš Chicago, Ill. mums rašo, tulas p. M.G. Valaskas, kad jis ruošiasi leisti lietuvių laikraštį, vardu „Svieta Ateitis“. Žada tą sa-vo naują laikraštį pagimdyt pirmievišku.

Permainos spaustuvėje. Iš Chicagos rašo: „Olševskis „Lietu-vos“ leidėjas, savo „birbantorių“ (teip čionai vadina Olš. spaus-tuvę) nuo Naujų Metų įveda 49 valandas dirbamas per savaitę su \$ 16.50 apmokėjimo. Prieš „Kataliką“ turbūt iškils boikotas, nes jis delegatams atsiskė tas tiesas pripažint.

Kitose lietuviškose spaustuvėse Amerikoj šitokios reformos [permainos] būtų per daug didelės, nes iki šiol viskas buvo ir te-bėr „po senovei“.

Uždėgė revoliucijinį laikraštį. San Francisco, Cal., išeidinėjo revoliucijinis laikraštis „The Revolution“, kurį rėdė ir leido ja-ponietis T. Takeuchi. Ūmai vietinė valdžia užsėdo ant leidėjo ir pa-reikalavo nuo Japonijos konsulio, kad savo pavaldinį suimtų. Kon-sulis, negalėjo tiesiog Takeuchi'o suimt, bet prižadėjo pasirūpiti, sakydamas: „Mes negalim pradėt patis šito reikalo. Jis yra ranko-se viefinės valdžios; bet mes pranešim savo valdžiai ir pasiūsim egzempliorį „The Revolution“ į Tokio. Galim pridėt, kad to lai-krasčio sekantis numeris n e b e i š e i s!“ — Tuomtarpu ateivių komisijonierius North, prašė departamentą Vaizbos ir Darbo, Va-šingtono, kad leistų suimt Takeuchi, nes, girdi, jis ešas anarkistas ir pavojinga ypata. Pakol kas, da nesuėmė, nes neranda jokių prie-kabių. Bet, kapitalistų biurokratams nereiks jų ilgai jieškot.

Dar dovana. 2 gruodžio, ant linijos Chicago-Pacific geležinke-lio važiavo didelis būrys meksikiečių darbininkų. Duris buvo visų vagonų užrakintos. Ūmai traukinys susitiko su kitu traukiniu, teipgi keleivių, ir abu išsoko aukštyn. Užmušė 35 žmones ir dau-gybę sužeidė. Teip išėjo, kad beveik visi užmuštieji — darbinin-kai; kitame traukiny tiktai moteriškė su kudikiu sudėgė vagonė. Kalte tos katastrofos meta ant artimos Volland stoties telegrafisto. — Nauji metai prasidėjo vėl su naujomis aukomis kapitalizmo sis-temos. Ar ilgai da penės liaudė tą siaubūną savo lavonais? Ar gi ne laikas atimt geležinkelius į žmonių rankas ir pristatyt tiek dar-bininkų, kad atliktų gerai savo darbą!

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Garbi Redakcija!

Patėmijau 52 N «Kovos» Dr-o Greičiuno užmanimą, — sutvert išleidinėjimo raštų korporaciją, — ir gerai tą klausi-mą apsvarstęs, paduodu savo nuomonę šitokią. Žinote gerai, draugai, kad tos sąveiklinės (kooperatyviškos) bendrovės ar-ba kompanijos labai lietuviams nenusiduoda: kiek jau sykių buvo bandoma tokie užmanimai įvykīt, — tai yra įkurt ko-kią sąveiklinę pramonę, bet vis jos prazuvo, o kiek jos vaidų atneša! Mano nuomonė tokia. Prileiskime, kad tas įvyktų; pradėtum pardavinėt akcijas; tada mus organas nebeturėtų laiko nė vietos socializmo agitacijos varymui; tada jis praver-stų laiką procentus rokuot, «biznį» varyt, o akcijonieriai vai-dus kelt, užsipuldinėt viens ant kito. Žiurėkit šėdien, dar nieko nėra, o jau ylos kaišioja viršūnėles iš maišo, tada tai išlystų su visais kotais Yra žmonių, kurie tik to ir laukia, kad galėtų pasišukaut po laikraščius, kaip kokias «suplikaci-jas» giedodami.

Argi, todėl, negerai išeitų, jeigu mes, draugai, duotum kiekvienas po penkis dolerius, be jokių akcijų, tada tuojaus pasistumėtų agitacija labai darbininkų luomo, pradėtumėm leisti daugiau socialistiškų raštų, kurių mes da visai kaip ir neturim. Už taigi, draugai, tik mes pamislykim apie tai ge-rai; netoli tukstančio, ar tiek, draugų esame. Kad tik dėtum kiekvienas po penkis dolerius, susirinktų kapitalo apie pen-

kis tukstančius. Tada pamatytum, kad agitacija augtų kaip ant mielių ir nereiktų išsirtart nei vienam, kad socialistai skursta. Meldžiu visų draugų ir visų kuopų tą apsvarstyt ir jeigu rasit praktišku, tuojaus vykdjt.

J. Stirbis.

Platintojams „Kovos“.

UŽPERNYKŠČIUOSE metuose, prasidėjus eit «Kovai», mes buvom įsitaisë keletą savo agentų, kurie kas sąvaitę gaudavo po tulą skaitlių «Kovos» egzempliorių – platinimui. Tečiaus dėlei stokos laiko ir tam tikro knygų vedėjo, agenturas vėla panaikinom.

Dabargi, pasididinus «Kovai» ir šiek tiek susitvarkius administracijos reikalams, vėla sumanēm įkurt agenturas po visas lietuvių kolonijas.

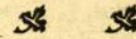
Taigi šiuomi pranešam visiems draugams ir laikraščių platintojams, kad mielai mes priimsime kiekvieno patarnavimą, kurs tik norės po savo apielinkes išplatjt «Kovą». Meldžiame umai agentus atsišaukt, pridudant savo aiškius adresus ir po kiek egzempliorių kas nori išplatinimui gaut.

Išlygos tokios: 1. Parduos po 5c kiekvieną «Kovos» numerį. Už parduotus gaus pusę pinigų sau. 2. Kožną mėnesį turės išduot atskaitas ir prisiųst pusę suimos už parduotus numerius. 3. Likusius numerius, kur yra mūsų kuopos, paves kuopos organizatoriams; kur kuopų nėra, tai pasirūpinim kitokiū būdu kontrolę padaryt.

Agentai ir platintojai gali «Kovą» užrašinėt skaitytojams ir ant visų metų arba pusmečio. Už tą gauna gerą ratabatą. Išlygas paduosime per laiškus. Teipgi galima gaut iš redakcijos tam tikras subskripcijos korteles. Jās gauna platintojai — 5-kias už 2.00. Kiekviena parsiduoda skaitytojui po 50c. ir siunčiasi už ją «Kova» per 3 mėnesius. Toks platinimo budas irgi labai lengvas.

Sukruskit, draugai, prie darbo. Darbininkų švenčiausia pareiga — platit savų raštus. Tegul visus kampelius «Kova» pasiekia. «Kova» yra jūsų visų laikraštis, o ne kokios ypotos arba kompanijos. Kiekvienas esate jos savininku; todėl šelpkit ją, kuomi kas išsigalit.

„Kovos“ Administracija.

Biblijografija.

„Dilgėlės“ Nr. 3.

Marx K. „Capital, a critique of political economy“ (Kapitalas, politiškosios ekonomikos kritika). Tomas I. Chicago, Ill. 1906. Psl. 869. Kaina 2.00.

„Pionier, illustrirter Volks. Kalender 1907“ (Pijonierius, žmonių metaskaitlius su piešiniais). New York, N.Y. Bx 1512 publ. 112. K. 25c.

„Namelis Pustelninko“. Pataisytas išleidimas. Išl. kaštu T. P. Križanaucko ir M. Meškelevyčiaus. Shenandoah, Pa. 1906. psl. 170. k. 50c.

KRASOS DĖŽUTĖ.

Drg. J. Sagevyčiui. — Rusiškų laikraščių Amerikoje ikišioliai nebuvo nėvieno, neskaitant poros pus-bažnytinių: Dabar ketina kas ten New Yorke uždēt revoliucijini, rusų kalboje savitraštį. Šiaip jau knygų norėdami gaut, kreipkitės pas: M. Maizel, 194 E. Broadway, New York City.

Kalinio draugui. — Eilutės „Šitai aptemo“ netilps. Tūlos vietos yra geros, bet kaip kur, tai visai netinka. Pavyz. „Ak kas per laikas, kas tai per gadynė — Iš visų šalių spaud vargai bėdos“, geriaus būt antroji eilutė: „Visur vargdieniui skurdo begalinė“.

A. Stankovyčiui. Nėra rankvedžio. Studijuok Kriausaičio gramatiką.

J. Staškunui. Agentams, pardavinėjantiems laikraštį „Kovą“, atsimuša 50%, rokuojant kiekvieną N po 5c. Agentams, užrašantiems prenumeratą — atsimuša 25%, rokuojant ant metų 2 dol.

APGARŠINIMAI.

L.S.P.A. finansų apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: So. Boston, Mass. (nauja kuopa) 8.80; Allegheny, Pa. 1.60.* Philadelphia, Pa. 6.05. Prenumerata: A. Gustas, Roslyn, Wash. 1.00. J. Kavaliauskas, Thorp, Wis. 2.00* Viso 19.45. Buvo 70.38. Viso 89.83

Išleidimai:

Redakcijos reikalai 25c- Tekniška „K“ dalis (Sustatymas 18.00; Išsiunt. 82c. Nuvežiojimas formų 50c. Važin. 64c) 19.96. Viso 20.21

Įplaukė	89.83
Išėjo	20.21
Lieka	69.62

„Kovos“ Fondas:

So. Boston, Mass. kuopa	3.00
Buvo 351.36. Viso 354.36	

Pirkta: Blekučių ir antgalvinių raidžių 10.24; Inicijalų ir ženklelių 1.87. Geldučių 19.53. Linijų ir suktukų 3.18. Rėmai ir spaudukai 14.61. Akmuo 23.25. Antgalvis 5.00. Viso 77.68. Buvo 354.36. Lieka 276.68

LSPA. Centro Išdėninkas

T. Andziulaitienė.

AUKOS.

Revolucijos reikalams:

Elizabeth, N.J. nuo prakalbų: J. Batura, V. Pilec kas, J. Petrukevychius, A. Kubilius — po 50c. M. Poška, A. Smaizifinas, J. Matulevyčius, J. Jozonis, K. Latvėnas, P. Matjušas, J. Kvederas, J. Jozanis, K. Čepukas, J. Stribalius, J. Stasanauckas, S. Taraška, J.

Mirskis, J. Krantauckas, P. Pečenkius, J. Joysy, V. Jasaitienė, J. Stadalis, J. Zaremba, V. Bernotienė, A. Žemckis, M. Svetulevyčius, P. Sueta, J. Statkevychius, S. Aleksa, J. Ambazas, J. Petruskevychius, M. Šlekys, J. Jusella, A. Čiužienė, F. Spačis, K. Gudonis, J. Čipukas — po 25c. Smulkių 3.88. Viso 14.18. Nuo ballaus praėjusių metų 37.05. Nuo prakalbų 16 spalio 11.99. Viso 69.11

So. Boston, Mass. per K. Šidlauską: K. Gričiūnas, K. Šidlauskas, P. Gallunas, J. Skauda, A. Valunta, J. Gričiūnas, P. Palilionis, K. Januškevychiūtė, J. Klein, J. Jasukaitis — po 1.00. A. Klemaraukas, J. Klemaraukienė, P. Kežys, P. Kulbis — po 50c. K. Jasinaukienė, A. Šetaičė, J. Valinta — po 25c. Viso (išemant 15c. išų) 12.60

Paasalc, N.J. 25 gruodžio per krikštynas: A. Rėklys 40c. S. Sabaliauckas, P. Norkus, P. Sakatauckas, F. Sakatauckienė, P. Gilius, A. Rėklienė, Dombosky (žydys) — po 25c. J. Kalinaukienė 10c. Viso 2.25

So. Boston, Mass. nuo prakalbų	5.00
Buvo	602.62
Viso labo	775.58

Rutkaus brošiūrėlei.

K. Jonaitis, Phil. Pa.	5.00
Buvo 4.32	Viso 9.32

ADRESAI**Liet. Soc. Part. Am. Centro Komiteto:**Organizatorius A. Petraitis,
130 Scribner str. Grand Rapids, Mich.

Sekretorius susis. K. Rutkus,

1418 So. 2-nd st., Philad. Pa.

Sekret. turtų — P. Bukšnaitis,

102 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Išdininkas — T. Andziulaitienė,

2135 So. 9-th str., Philadelphia, Pa.

Knygius — A. Bernotas,

1418 So. 2-nd str., Philadelphia, Pa.

Nuo sausio mėnesio 1907 metų pradės išeidinėti Chicagoje mėnesinis laikraštis lietuvių kalba

„Sviesto Ateitis“

Pirmą numerį siųsime visiems dykai, katras tik prisius savo adresą; būk teip malonus prisius ir savo draugų adresus. Adrisuok:

M.G. VALASKAS,

2464 Kensington Ave. Chicago, Ill.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus sekancial: mėnesinis susis. partijos ir kuopos reikaluose atsišyva 4-tame utarninke kožno mėn., Laisvės Klube, po No. 943 So. 2-nd st., 8 val. vak.; ir kožname nedėdienyje, po nr. 229 Pine str., 1 val. po p., atsišyva sus. lavinimoel.
Sekt. A. BERNOTAS, 1418 So. 2-nd str.

Cleveland, O., 3-čia k. LSPA. laikys susirinkimus dasyk mėneey: 1. kas 1-mą utarninką, 7 val. vakare ir 2. kas 3-čia nedėdienį, 3 val. po pietų. Atsišyvas po nr. 210 Central Viaduct.

Kuopos sekt. J. LABANAUCKAS.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsišyva pirmas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbam. O antras, mėn. susirinkimas atsišyvas paskutiniam nedėdieni kožno mėnesio 2 val. po pietų, po No. 869—33rd place.
Organizatorius J. JANČAUSKAS, 95 Canalport ave.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas pirmą nedėdienį kožno mėnesio po No. 35 Lafayette str., pas vietinį rubsiuvį [kriaučią].
Sekt. S. GARKAUCKAS, 55 Austin str.

Pittsburgo, Pa. 6-ta kuopa laikys susirinkimą 6 d. Sausio (January) 1907, 3 v. po piet., P. J. Bagočiaus mokralinėj, 2226 Forbes str.
KOMITETAS.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėdieni kiekvieno mėnesio, po No. 328 Clifford str.

Sekt. K. VAIVODA, 43 Spring st. Brookport, N.Y.

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą nedėdienį kožno mėnesio, po No. 86 Jackson str. 10 val. iš ryto.

Sekt. A. STANELIS, 24 West str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsišyvas kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėtynčią, 8 val. vakare, Lietuviškoj salėj ant Barre str.
Org. P. GRINIUS, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyt susirinkimus kiekvieną pirmą nedėdienį kožno mėnesio, 2-ą val. pietų, salėje J. Lietuvninko.

Prat. rašt. J. RAMANAUCKAS Box 181.

Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-tame utarninke kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L. J. K. 1 Arthur st.

Fin. Sekt. V. J. PETKŪNAS, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus nedėlioms po pirmam. Prasišėdė nuo 2 val. po pietų. Teipgi bus laikomi susirinkimai kožną panedėlią nuo 7.30 vakare svetainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekt. M. JOKUBAUCKAS

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai la ikysis naujoje vietoj: L. Steponkaus salėje, 1120 So. Leavitt str. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dasyk mėneey: po 1-am pirmą subatvakarį ir po 15-tam.

Sekt. J. KILIKYČIUS, 68 W. 25-th str.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną antrą ir paskutinę Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Laikysis M. Mažeikos salėje, ant Dakota str. Sek. J. BANULIS.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čia seređą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kerkt Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas byva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimosi arba apėvietos.
KOMITETAS.

Naugatucko ir Union Cyt'ies, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus dasyk ant mėnesio: 1-mą seređą po pirmam kožno mėnesio laiko mitingą su protokolu, o 3-čia seređą po pirmam laiko pasikalbėjimo susirinkimą. Visada prasideda 7.30 vakare, Lietuviškoje salėj Linden Parke.
Kuopos sekt. B. ŽIURS.

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi sąvalti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčią, ruimas 5.
KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čia nedėdienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, Paddy William salėje, po nr. 122½ N. 6-th str.

Sekt. J. KLEMBAUSKAS, 7 Mill Row

So. Bethlehem, Pa. LSPA. kuopos susirinkimai laikosi po No. 710 5-th str. Organizatorius J. GARŠVA.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsišyvas kas pirmą ketvergą po 1-mai kožno mėnesio, 7½ v. vakare, L. P. Klubo kambariuose, Bank str.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsišyvas kas paskutinę subatą mėnesio Lietuvių Ukėse Klubo ruimuose, 96 Green St., vakare 7.30.

Sekt. T. RUBIKAS.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 426 Main str.
Org. J. G. SAGEVIČIUS.

Easton, Pa. 42-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 2-ą nedėdienį kožno mėnesio, po No. 600 Pine str.
KOMITETA

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čia nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Harugari salėje, kamps 10-tos ir Carr gatvių

Sekt. J. K. VASILIAUCKAS, 1701 N. 10-th st.

Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J. Apaliansko, 182 First st. 5 v. vakare. Užprašom visus atsilankyti.
Organiz. P. SAKATAUCKAS, 94 Washington pl.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsišyvas paskutinį nedėli, kožno mėn. po No. 304 W. Centre str.
Sekt. J. MICKUNAS, 1233 E. Pine str.

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dasyk mėneey — po kožnos 10-tos ir 25-tos seređoms.
Rašt. prat. ir turtų, JONAS H. PUIDA.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsišyvas 3-čiam nedėdieni kožno mėnesio po N 60 Wells Str.
S. STANKEVIČIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą šventadienį kiekvieno mėnesio, 3½ po pietų, pas kuopos sekretorių K. Česuną, 217 Bill Ave., Mc Kees Rocks, Pa.

New York, N.Y. 52-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 1-mą ir trečią panedėli, pusę po 7 vakare, po adresu: 109 East 3-rd st., tarpe Ave A. ir Ave L.

Kuopos Sekt. J. J. DANIELIUS.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mai diena mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Diedulaitį. Mielai visus draugus užkviečiam ir prašom atsiveist naujų.

Sekt. A. ŽUKAUCKAS.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėnuo, pripuolančiame po 15 tos mėnesio dienos nedėdieni, nuo 3 val. po pietų.

Organ. D. LEKAVYČIUS, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-tos LSPA. kuopos atsišyvas susirinkimai kas antrą ir kas ketvirtą nedėdienį mėnesio, 3 val. po pietų, namuose išdininko, J. Stasevičiaus, po n. 1112 Magnolia.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėneey: po 1-mai ir po 15-tai nedėdieniuos, 2 val. po pietų, po N 262-266 E. Federal str. room 19.

Organ. J. J. SMAILIS, 270—274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėdienį mėnesio, L. N. Klube.

Graži dovana Naujiems Metams!

Priegtam labai naudinga yra gera knyga arba laikraštis. Draugai norintys pradžiuginti savo prietelius, nusipirkit knygą arba užsteliuokit pas mane ir leiskit pasiust jiems, arba užrašykite gerus laikraščius, kaip „Kovą“, „Vie-

nybę“ ar „Lietuvą“. Pas mane perkant knygas, už 4.00 duoda dovaną už 50c., o užsirašant ar užrašant kitam minėtus laikraščius, duoda dovaną knygomis už 25c. Geriausiai tinkančios knygos dovanai yra Geografija 2.50, 4 knygos liet. pasakų po 1.50 žėdna arba 6.00 visoms. Spėka ir Medega 2.00; Ethnologija 2.50. Žodinas liet. ir angliška 3.00, abi dalis 6.00. Lietuvos Istorija 2 dalis po 2.25. Abi d. 4.50. Dainų Knyga 2.50. Biblija, didžiausia knyga lietuviškoj kalboj, Orakulas, arba burtų ir monų knyga 3.50. Visos tos knygos šauniai apdarytos ir aplaikęjas jas džiaugsis. Turiu tūkstančius kitokių, kokios tik yra lietuviškoj kalboj. Draugai, užsisteliuokit ant žiemos vakarų.

Visada kreipkitės pas savo draugą

Fortunatas J. Bagočius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

„DILGELES“

Pirmasis lietuvių kalboje juokų ir satyros mėnesinis laikraštis. Kas iki kalėdų užsiūstisiems metams ir prisius \$ 1.00, tas priedu puikią ir juokingą knygele. Pa binkite užsirašyti iš anksto, nes paskui suikę prieš pat kalėdas, kaip ims visi prie gelių' grustis, tai išmindys daug žolių. sas nedilgina:

„DILGELĖS“

1418 So. 2nd str.,

Philadelphia, Pa. (48)

**PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ.
H. Adelston.**

725 So Second Str. Philad. Pa.

Visokios, naujausios mados czeveryka, vyrų, moterims ir vaikams. Susisizneka lietuviszka Pigių prekės.

VIENATINIS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS**JULIUS CALMIN**

Visoki skanūs švieži gėrimai: alus, degtinė, vynas, likeriai; pulkų cigarai.

Mechanic st., Camden, N.J.

Bell Phone, 868—x E. Phone, 1033—A.

**Shepherd's
APTIEKA**N.E. kamps 2 ros ir Dickinson Str.
Philadelphia, Pa.**Louis Steitz**

Agulniai pardavinėja degtinę, vyną, alų, porterį ir gėra.

Agentas ir pirklys WIEDEMANN'Ų alaus.

1129 Pennsylvania Ave.

ALLEGHENY, Pa.

(51—2)

„Kova“

Išleina kas pėtnyčia. Prenumerata į visas dalis svieto:
metams \$ 2.00
pusmečiai \$ 1.00

Apgarsinimų prekė:

svietis \$ 50c.; colis per mėnesį, 1.00; colis per metus, 10.00.
Siunčiant raštus, pinigų ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, reikia adresuot:

„KOVA“

1418 So. 2-nd Str., PHILADELPHIA, PA.

„KOVA“ The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J.O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
Subscription rates:
One year in all parts of the world, 2.00;
Six months " " " " " " " " 1.00
Advertisement rates on application.

Lietuviu Gydytojas

A.L. Graičūnas, Ph. G.M.D.

3202 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokit save apgaudinėt visokiems profesorams, specialistams ir šundaktariams, pas kuriuos tik žinigus sukisate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunate. Išsergi kokia liga, eik pas Dr. A.L. Graičūną, jis duos teisingą rodą **DYKAI** ir pasakys, ar galima išgydyti taip ligai gydymas trauksis. Dr. A.L. Graičūnas nesužalojo nei vieno ligonio ir iš pirmo pamatymo pamatys, pasako, ar ligonis išgydomas, ar ne.

Gydo visokias ligas: vyriskas, moteriškas ir vaikų ligas. Neišteklingus gydo ir reikalui parėjus operaciją padoro **DYKAI** nuo 8 iki 9 val. ryto kas dien. Valanda o prieš mimos ligonių kasdien ir nedėlioms: Nuo 8 iki 10 val. ryto; nuo 12 iki 1 val. po pietų ir nuo 8 iki 10 val. vakare. [49-4]

Pirmos klasos lietuviu sallunas

N.Czeledinas

Skaniausios degtines, geriausi vynai, kviepianti cigaretai, šviežias alus, pultebeliai, užkandžiai.
Pirmiausi lietuvių užėiga.

921 So. 2nd st. Philad., Pa.

Bell phone, Lombard 48-12. A.

Ant 17 Akmenu
Railroad Laikrodėlis

Patentuotas regulatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriskas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai gerai rodo. Yra vi-

ur vartojamas geležinkelio tarnų, kaip geriausiai laikantis; gvarantuota ant 25 m.

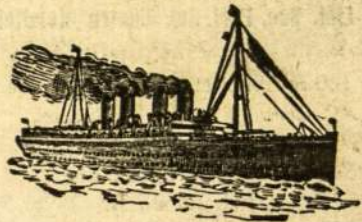
Šį laikrodėlį pasiūpime C.D.O. ant kiekvieno adreso, su pavėjijimu išgaminuotai. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresu \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiūmėk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencifėgį su kompasu dykai.

EXCELSIOR WATCH CO.,

902 Central Bank Bg, Chicago.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikiets

Parduodame geležinkelių tikiets į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

Atkreipiu atydą savo draugų ir vienuolių lietuvių, kad mes apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku.
DIDŽIAUSIA ŠAKROVA OVERKOČIŲ VISOKIOSE PREKĖSE

NAUJAUSIOS ŽIEMINĖS MADOS.

Viską tą parduodam labai prieinamoj prekėj.

Prosinam vienus metus **UŽ DYKA!**

L.Freedman & Son.

VIENA PREKE

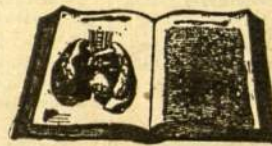
Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku.

Kampas South ir 4-tos.

EXTRA!

nauja didele

daktariška

EXTRA!

lietuvišką

KNYGĄ

VADOVAS IN SVEIKATA.

Trečiu kart atspaudinta ir vel 50 tukstančiu egzemplioru. Parašyta Profesoriaus Dr. E. C. Collins M. D. trečias atspaudinimas, su daug nauju pridedimu ir pnuatesniu paaiškinimu, apie visokias ligas ir kaip buti sveiku ir laimingu, — pripildita per: **DIREKTORIŲ DR. COLLINS MEDICAL INSTITUTO.**

Toj naujoj knygoj — teipat yra daug koleravotu paveikslu, perstatant visas paslaptis subudavojimą žmogaus kuno ir orgaus vidurines sistemas; teipat ir kudiiki motinos viduriuose nuo minutes prasidėjimo iki užginimo, vienuolika permannose ir augimą viduriuose. Toj knygoj yra daug slapybiu atidengimo labai akvyu žiniu, apie lytiską susinesimą; apie ką dar iki šiol nieks taip aiškiai ir atvrai, neatidenge ir nepaaiškino lietuviškai.

Tą Dideji Naujoji knyga „VADOVAS IN SVEIKATA“ nors kastoja 45 cen. bet kuris atsius 10 cen. stámpoms už prišuntimo kaštus ir savo adresą, tai ji, bus prisiusta kožnam; kaip vyrams taip moterims, sveikiems ir sergantiems, visiems yra labai naudinga, tą knyga. Kas ją perskaitys (kurie yra didumo per 200 dideliu lapu) ne tik mokes kaip butii sveiku ir laimingu, bet ir daktariškai mokliškai apsišvies. Tie ką jau dabar serga o nori buti sveikais, bet be geru Daktaru ir vaistu negali but išgyditi, — tai Dr. E. C. Collins Medical Institute, apart paties Profesoriaus yra daktarai Specialistai ant kožnos ligos ir geriausi išrasti vaistai Instituta Laborijoi; su kuriais nieks negali susilygint ir aprašant ligą per gromatą arba atėjus in Ofisa, kokio vardo liga nebutu, tampa be apsirikimo išgyditi, jeigu liga yra dar išgydoma — kaip vyrat taip ir moteris. Atejas in Ofisa arba rašant tik lietuviškai geriause išreikšt savo jausmus ir nesveikuma — Vaistus išsiunčia per Expressa. in visas dalis Amerikos Suvienytu Valstiju, Canada, Mexica, Europa ir kitas dalis pasaules. Rašant adresuok:

Dr. E. C. Collins Medical Institute,

140 W. 34th St.,

(netoli Broadway)

New York, N. Y.

Ofiso Adinos: nuo 10:15 ryto iki 5 po piet, Šventoms dienoms nuo 10 iki 1 po p, ir vakarais: Utarike, Seredo, Ketverge ir Petnyčioj nuo 7 iki 8 adinai.